

สารนิพนธ์

เรื่อง ภาพชาวต่างชาติที่ปรากฏในจิตรกรรมสมัยโมะโมะยะมะ

โดย

นางสาว ชนิษฐา โอษฐ์สัตย์

รหัสนักศึกษา 05580657

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อเรื่องสารนิพนธ์	ภาพชาวต่างชาติที่ปรากฏในจิตรกรรมสมัยโมะโมะยะมะ
ผู้เขียน	นางสาวชนิษฐา โอบุญสัจย์
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	อาจารย์สุพิชฌาย์ แสงสุขเอี่ยม
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่อง ภาพชาวต่างชาติที่ปรากฏในจิตรกรรมสมัยโมะโมะยะมะ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักฐานการเข้ามาของชาวต่างชาติในสมัยโมะโมะยะมะที่ปรากฏในงานจิตรกรรม โดยศึกษาจากภาพจิตรกรรมในสมัยโมะโมะยะมะและวิเคราะห์ร่วมกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์

จากการศึกษาพบว่า ภาพชาวต่างชาติที่ปรากฏในจิตรกรรมสมัยโมะโมะยะมะ เป็นภาพจิตรกรรมที่ปรากฏใน ภาพจิตรกรรมนัมบัน (南蛮) ในราวปีค.ศ. 1573 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมอันหลากหลายทั้งของประเทศญี่ปุ่นแบบดั้งเดิมและวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามามีอิทธิพลในขณะนั้น รวมไปถึงการเผยแพร่คริสต์ศาสนาและการล่าอาณานิคมของชาวตะวันตกในช่วงคริสต์ศตวรรษ 15-18 เช่น ประเทศโปรตุเกส ฮอลันดา อังกฤษ เป็นต้น ทั้งนี้ภาพชาวต่างชาติที่ปรากฏสามารถวิเคราะห์ได้จากรายละเอียดที่ปรากฏในจิตรกรรม เช่น ลักษณะทางกายภาพที่แสดงออกถึงชาติพันธุ์ การแต่งกาย ลักษณะสถาปัตยกรรม รวมถึงอุปกรณ์และข้าวของเครื่องใช้ที่ชาวต่างชาติเหล่านี้นำเข้ามาในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญที่ประจักษ์ให้เห็นถึงการติดต่อและแลกเปลี่ยนสัมพันธไมตรีระหว่างชาวญี่ปุ่นกับชาติตะวันตกในสมัยโมะโมะยะมะได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: นัมบัน, โมะโมะยะมะ

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยเรื่อง ภาพชาวต่างชาติที่ปรากฏในจิตรกรรมสมัยโมะโมะยะมะ เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450109 การศึกษาเอกเทศ (INDEPENDENT STUDY)

บทความวิจัยชิ้นนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์สุพิชฌาย์ แสงสุขเอี่ยม อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบคุณครอบครัว และเพื่อนๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

ชนิษฐา โอษฐ์สัตย์

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญปัญหาของการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 ขอบเขตการศึกษา.....	2
1.4 วิธีการศึกษาวิจัย.....	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	3
บทที่ 2 บททวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 เอกสารด้านประวัติศาสตร์.....	4
2.2 เอกสารด้านศิลปะ	6
บทที่ 3 ภาพชาวต่างชาติที่ปรากฏในจิตรกรรมนมับัน	9
บทที่ 4 วิเคราะห์ภาพชาวต่างชาติที่ปรากฏในจิตรกรรมนมับัน	37
4.1 นักบวชและมิชชันนารี	37
4.2 ชาวโปรตุเกส	45
4.3 ชาวสเปน.....	49
4.4 ชาวดัต์ช์ หรือ ชาวฮอลันดา.....	50
บทที่ 5 บทสรุป.....	51

ข้อเสนอแนะ	52
บรรณานุกรม.....	53
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	55

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	จิตรกรรมนัมบัน (南蛮) Namban Art ผลงานของ Kanō Naizen.....	9
ภาพที่ 2	ผู้คนบนเรือและลูกเรือผู้คอยบังคับทิศทางเรือ	11
ภาพที่ 3	กลุ่มผู้คนบริเวณริมชายฝั่ง	13
ภาพที่ 4	กลุ่มชาย 4 คน กำลังยืนสนทนากันอยู่บริเวณกลางภาพ	14
ภาพที่ 5	ชายสูงศักดิ์นั่งบนเครื่องหาม.....	15
ภาพที่ 6	ชายสูงศักดิ์นั่งบนหลังช้างและบริวาร	16
ภาพที่ 7	หญิงสาวและชายแก่กำลังทอดสายตาออกไปข้างนอก	17
ภาพที่ 8	ชายหนุ่มผู้มีอำนาจและนักบวชศาสนาคริสต์	18
ภาพที่ 9	เจดีย์ ยอดปราสาท และต้นซากุระที่กำลังออกดอกแบ่งบานเป็นฉากหลัง.....	19
ภาพที่ 10	ชายขี่ม้าและข้าบริวาร.....	20
ภาพที่ 11	南蛮屏風 Arrival of the Europeans, first quarter 17th century.....	21
ภาพที่ 12	ผู้คนที่เหม่อมองไปที่ชาวต่างชาติที่เข้ามาในพื้นที่ของตน	23
ภาพที่ 13	ภาพกลุ่มชายที่สูงศักดิ์และบริวาร	24
ภาพที่ 14	ภาพผู้คนมากมายและกลุ่มชายหนุ่มที่มาพร้อมสัตว์หายาก	26
ภาพที่ 15	กลุ่มคนผู้สูงศักดิ์และหญิงสาวที่แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่งดงาม	28
ภาพที่ 16	กลุ่มนักบวชศาสนาคริสต์	30
ภาพที่ 17	Namban Ship on the Screens ผู้คนมากมายที่อยู่บนเรือ	31
ภาพที่ 18	ผู้คนบนเรือที่กำลังแลกเปลี่ยนสินค้ากัน	33
ภาพที่ 19	ชายหนุ่มผู้กำลังยื่นสินค้าให้ผู้สูงศักดิ์	34
ภาพที่ 20	ผู้คนมากมายที่ค้าขายและแลกเปลี่ยนสินค้ากัน.....	36

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญปัญหาของการวิจัย

ประเทศญี่ปุ่นถือเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานและมีความโดดเด่นทางวัฒนธรรมและศิลปะมาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน ประเทศญี่ปุ่นเข้าสู่ยุคอะซุกะโมะโอะยะมะะ ในปี ค.ศ. 1573 ซึ่งตรงกับยุคกลาง โดยมีผู้สถาปนาคือ โอะดะ โนะบุนะงะ ยุคกลางถือเป็นอีกหนึ่งยุคที่มีศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์และน่าสนใจรวมไปถึงมีการติดต่อกับชาวยุโรปกับชาติตะวันตกอีกด้วย ในยุคนี้นี้ประเทศญี่ปุ่นปรากฏหลักฐานการติดต่อกับชาวต่างชาติ โดยชาติแรกที่เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อประเทศญี่ปุ่น คือ โปรตุเกส ซึ่งเป็นจักรวรรดิอาณานิคมที่รุ่งเรืองอยู่นานที่สุดในยุโรป โดยในปี ค.ศ. 1571 โปรตุเกสได้เข้ามาค้าขายในประเทศญี่ปุ่นที่จังหวัดนางาซากิตั้งอยู่ทางตอนใต้ในบริเวณเกาะคิวชูของประเทศญี่ปุ่น (ดวงธิดา, 2556: 124) นอกจากนี้ทั้งสองดินแดนยังมีการแลกเปลี่ยนทางสรวมไปถึงการเผยแพร่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกซึ่งมีอิทธิพลต่อประเทศญี่ปุ่นในสมัยนั้นเป็นอย่างมาก (ปัญญา, 2557: 148) แต่หลังจากที่ประเทศญี่ปุ่นเริ่มใช้นโยบายปิดประเทศในปี (ค.ศ. 1603 – 1868) โดยไม่อนุญาตให้ชาวต่างชาติเข้ามาทำการค้าขายในประเทศญี่ปุ่น แต่แท้จริงแล้ว ประเทศญี่ปุ่นยังคงมีการติดต่อกับชาวยุโรปกับชาติตะวันตกอยู่บ้าง (อนันตชัย, 2553: 68) ชาวตะวันตกที่ได้รับอนุญาตให้ติดต่อกับประเทศญี่ปุ่น คือ ชาวฮอลันดา เนื่องจากชาวฮอลันดามุ่งเน้นเรื่อง ทำการค้าเป็นอันดับแรกสุด โดยไม่ได้เข้ามาแทรกแซงเรื่องการเมืองภายในประเทศของประเทศญี่ปุ่น หากเมื่อเทียบกับชาวตะวันตกชาติอื่นๆแล้ว นอกจากนี้ในปี ค.ศ. 1632-1639 ประเทศญี่ปุ่นอนุญาตให้ประเทศจีนเข้ามาทำการค้าในบริเวณจังหวัดนางาซากิได้ และยังมีปรากฏหลักฐานการเข้ามาของชาติตะวันตกอีกหลายๆประเทศ การเข้ามาของชาวต่างชาติเหล่านี้เองทำให้เกิดภาพจิตรกรรมศิลปะที่มีชื่อเสียงของประเทศญี่ปุ่น คือ ภาพศิลปะนัมบัน (南蛮美術, Nanban art)

คำว่า นัมบัน (南蛮) ปรากฏขึ้นครั้งแรกในประเทศจีนราวสมัยราชวงศ์โจว (Zhou - Dynasty) ออกเสียงว่า Nánmán (南蠻) ใช้เรียกกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ทางตอนใต้บริเวณแม่น้ำแยงซี (Yangtze River) โดยเข้ามาทางตอนใต้ของประเทศญี่ปุ่น คือ เกาะคิวชู (Kyushu) ในช่วง ค.ศ. 1543

โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวโปรตุเกสที่เข้ามาในประเทศญี่ปุ่นเป็นชาติแรก (Yoshitomo, 1972: 11) รวมไปถึงมิชชันนารีที่เข้ามาเผยแพร่ศาสนาคริสต์ (Sanjay, 1993: 170) ภาพวาดของชาวต่างชาติที่เข้ามาค้าขายและเผยแพร่ศาสนาในสมัยนั้นถูกบันทึกได้อย่างชัดเจน ทั้งลักษณะการแต่งกาย ทรงผม หรือหน้าตา สีมิว ของแต่ละชนชาติ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงภาพชาวต่างชาติที่ปรากฏในศิลปะนัมบัน สมัยโมะโมะยะมะ ซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญที่ประจักษ์ให้เห็นถึงการติดต่อและแลกเปลี่ยนสัมพันธ์ไมตรีระหว่างชาวญี่ปุ่นกับชาติตะวันตกในสมัยโมะโมะยะมะได้เป็นอย่างดี (A.J.R. Russell-wood, 1998: 52)

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาหลักฐานการเข้ามาของชาวต่างชาติในสมัยโมะโมะยะมะที่ปรากฏในงานจิตรกรรม

1.3 ขอบเขตการศึกษา

บทความวิจัยมีขอบเขตศึกษาเฉพาะภาพชาวต่างชาติที่ปรากฏในจิตรกรรมสมัยโมะโมะยะมะ

1.4 วิธีการศึกษาวิจัย

2.4.1 ศึกษาเอกสารหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพชาวต่างชาติที่ปรากฏในจิตรกรรมสมัยโมะโมะยะมะ

2.4.2 ศึกษาเอกสารหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของชาติตะวันตกที่เข้ามามีอิทธิพลในเอเชีย

2.4.3 วิเคราะห์ภาพชาวต่างชาติที่ปรากฏในจิตรกรรม

2.4.4 สรุปผลจากการศึกษา

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1.5.1 ทำให้ทราบถึงหลักฐานชาวต่างชาติที่ปรากฏในงานจิตรกรรมสมัยโมะโมะยะมะ

1.5.2 ทำให้ทราบถึงลักษณะการแต่งกายของชาวต่างชาติที่เข้ามาในสมัยโมะโมะยะมะ

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง ภาพชาวต่างชาติที่ปรากฏในจิตรกรรมสมัยโมะโมะยะมะ มีการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ซึ่งเอกสารที่นำมาใช้มีดังนี้

2.1 เอกสารด้านประวัติศาสตร์

Sanjay Subrahmanyam (1993) เขียนหนังสือเรื่อง “The Portuguese Empire in Asia 1500 - 1700” กล่าวถึงอิทธิพลของจักรวรรดิโปรตุเกสในทวีปเอเชียในศตวรรษที่ 15 -17 ทั้งในด้านการเมืองและเศรษฐกิจของลัทธิจักรวรรดินิยมและกล่าวถึงการพัฒนาของโลกตะวันตกที่ทันสมัย อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ซึ่งมาจากประเทศในยุโรปและเอเชีย นอกจากนี้ยังกล่าวถึงประวัติศาสตร์การสำรวจทางเรืออันยิ่งใหญ่ของจักรวรรดิโปรตุเกส

A.J.R. Russell-wood (1998) เขียนหนังสือเรื่อง “The Portuguese Empire 1415-1808” กล่าวถึงประวัติศาสตร์ของจักรวรรดิโปรตุเกสที่ยิ่งใหญ่และการขยายอิทธิพลทางวัฒนธรรมไปทั่วทั้งสี่ทวีปของโลกช่วงศตวรรษที่ 14-18 รวมถึงการเข้ามาสำรวจและค้าขายกับทวีปเอเชีย อีกทั้งปรากฏภาพชาวโปรตุเกสที่เข้ามาค้าขายกับประเทศญี่ปุ่นในจังหวัดนางาซากิหรือที่ชาวญี่ปุ่นเรียกว่า “คิลปะนัมบัน”

อนันตชัย จินดาวัฒน์ (2553) เขียนหนังสือเรื่อง “ตามรอยอารยธรรม ตอน ยุคล่าอาณานิคมกับตำนานโจรสลัด” กล่าวถึงประวัติศาสตร์โลกในภาพรวม ไม่เฉพาะเจาะจงเพียงแค่ประวัติศาสตร์ของตะวันตกเท่านั้น แต่ยังรวบรวมเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของเอเชียตะวันออกอีกด้วย รวมทั้งกล่าวถึงการล่าอาณานิคมของชาติตะวันตกในทวีปเอเชีย โดยกล่าวถึงประเทศโปรตุเกส สเปน ฮอลแลนด์ อังกฤษ และฝรั่งเศส ประเทศมหาอำนาจแห่งชาติตะวันตกที่เริ่มล่าอาณานิคมและแข่งขันกันเพื่อยึดครองอำนาจความเป็นใหญ่ในโลก

ดวงธิดา ราเมศวร์ (2556) เขียนหนังสือเรื่อง “ประวัติศาสตร์อารยธรรมเอเชีย ญี่ปุ่น” กล่าวถึงประวัติศาสตร์ของประเทศญี่ปุ่นตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน และเนื้อหาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในแต่ละยุคสมัยของประเทศญี่ปุ่น หนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของประเทศญี่ปุ่นจากยุคกลางที่ประเทศญี่ปุ่นยังปิดประเทศและกีดกันการเข้ามาของชาวต่างชาติจนกระทั่งในยุคสมัยใหม่ที่ประเทศญี่ปุ่นเปิดประเทศและพัฒนาในทุกด้านจนขึ้นมาเป็นประเทศที่ได้รับการยอมรับและเป็นแบบอย่างให้กับหลายๆประเทศ

ปัญญา วิวัฒนานันท์ (2557) เขียนหนังสือเรื่อง “โซกุน 700ปี ประวัติศาสตร์ซามูไรและรัฐบาลทหารญี่ปุ่น” กล่าวถึงประวัติศาสตร์ของประเทศญี่ปุ่นโดยมีโซกุนปกครองอีกทั้งกล่าวถึงที่มาของประวัติศาสตร์ยุคศักดินานักรบในศตวรรษที่ 12 นอกจากนี้ยังมีการว่าด้วยเรื่องการเข้ามามีอิทธิพลของชาติตะวันตกที่เข้ามาในประเทศญี่ปุ่น โดยประเทศญี่ปุ่นเปิดรับสินค้าจากชาวตะวันตกนั้นคือประเทศสเปนที่เดินทางเข้ามาค้าขาย ผลของการเปิดการต้อนรับทำให้เมืองท่านางาซากิในเกาะคิวชูกลายเป็นเมืองท่าสำคัญในการติดต่อกับโลกภายนอก

เอกชัย จันทรา (2558) เขียนหนังสือเรื่อง “จักรวรรดิยิ่งใหญ่เปลี่ยนแปลงโลก” กล่าวถึงประวัติศาสตร์ของจักรวรรดิที่สำคัญในโลกและนำพามาซึ่งความเปลี่ยนแปลงในหลากหลายด้าน โดยเริ่มจากจักรวรรดิแห่งไอบีเรีย ซึ่งประกอบไปด้วยโปรตุเกสและสเปนและไล่เรียงความยิ่งใหญ่ไปตามยุคสมัยจนกระทั่งจักรวรรดิญี่ปุ่นที่เป็นประเทศเล็กแต่กลับมีประวัติศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่และยาวนาน

ปัญญา วิวัฒนานันท์ (2559) เขียนหนังสือเรื่อง “ไอบีเรียประวัติศาสตร์สเปนและโปรตุเกส” กล่าวถึงประวัติศาสตร์ของประเทศโปรตุเกสและสเปนสองจักรวรรดิที่ยิ่งใหญ่ของโลกที่ตั้งอยู่ในบริเวณคาบสมุทรไอบีเรียทั้งสองประเทศมีการค้นพบดินแดนใหม่จากการสำรวจทางทะเล รวมไปถึงการล่าอาณานิคมที่เต็มไปด้วยกองเรือที่แข็งแกร่งของทั้งสองประเทศ กล่าวคือ ความยิ่งใหญ่ของจักรวรรดิโปรตุเกสคือการก่อตั้งจักรวรรดิลอยน้ำขึ้นมาจากลิสบอนมาถึงนางาซากิในประเทศญี่ปุ่น

เริงวุฒิ มิตรสุริยะ (2559) เขียนหนังสือเรื่อง “เมื่อตะวันตกล่าอาณานิคม ศตวรรษที่ 15-19” กล่าวถึงศตวรรษที่15 ยุคแห่งการเริ่มต้นแสวงหาอาณานิคมและยุคสำรวจของชาติตะวันตก อำนาจไม่ได้มาจากปลายดาบของการสู้รบอีกต่อไป แต่กลับกลายเป็นอำนาจแห่งความรุ่งเรืองของอาณาจักร ความมั่งคั่งร่ำรวยของชาติตะวันตกที่ได้มาจากการแสวงหาจากทวีปเอเชีย และทวีปอื่น ๆ รวมไปถึงการแข่งขันในการพัฒนาความก้าวหน้าของประเทศมหาอำนาจแห่งยุโรป ทั้งในด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และการสำรวจแสวงหาดินแดนเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด

2.2 เอกสารด้านศิลปะ

Hugo Munsterberg (1957) “The arts of Japan an illustrated History” กล่าวถึงศิลปะ ในยุคโมะโมะยะมะและกล่าวถึงการเข้ามาของชาวต่างชาติที่ปรากฏในศิลปะนัมบันที่มีชื่อเสียงในประเทศญี่ปุ่น อีกทั้งกล่าวถึงประวัติความเป็นมาที่เกิดขึ้นครอบคลุมตั้งแต่ยุคแรกไปจนถึงยุคสมัยใหม่ของประเทศญี่ปุ่น รวมไปถึงสถาปัตยกรรมในยุคโมะโมะยะมะและยุคสมัยอื่นๆได้อย่างละเอียด นอกจากนี้ยังเล่าถึงภาพวาดที่มีชื่อเสียงในยุคเอโดะและการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคสมัยใหม่ของประเทศญี่ปุ่นอีกด้วย

Yuzo Yamane (1974) “Momoyama Genre Painting” กล่าวถึงภาพศิลปะที่ปรากฏในสมัยโมะโมะยะมะและภาพวาดที่ถ่ายทอดเรื่องราวที่ปรากฏเหตุการณ์สำคัญในยุคนั้น รวมไปถึงภาพชาวต่างชาติที่เข้ามาสร้างสัมพันธไมตรีกับประเทศญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังปรากฏภาพวาดศิลปะที่ประดิษฐ์งดงามในสมัยเอโดะอีกด้วย

Yoshitomo Okamoto ; Ronald K. Jones แปลและเรียบเรียง (1972) เขียนหนังสือเรื่อง “The Namban Art of Japan” กล่าวถึงภาพวาดศิลปะนัมบันพร้อมคำอธิบายเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นช่วงศตวรรษที่16 ระหว่างประเทศญี่ปุ่นและชาติตะวันตกในบริเวณคาบสมุทรไอบีเรียนั้นคือประเทศโปรตุเกสและสเปนสองจักรวรรดิที่ยิ่งใหญ่ที่ได้เดินทางเข้ามาทำการค้าในบริเวณเกาะคิวชูทางตอนใต้ของประเทศญี่ปุ่น จึงทำให้เกิดความแตกต่างของวัฒนธรรมระหว่างตะวันออกและตะวันตกภายใต้ประวัติศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่ของประเทศญี่ปุ่นผ่านงานศิลปะที่มีชื่อว่า “นัมบัน”

Penelope Mason (1993) เขียนหนังสือเรื่อง “History of Japanese Art” กล่าวถึงประวัติศาสตร์ศิลปะของประเทศญี่ปุ่นตั้งแต่สมัยยุคโจมงซึ่งเป็นยุคแรกของประเทศญี่ปุ่นไปจนถึงศิลปะในยุคสมัยใหม่ของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งอธิบายถึงบริบทของศิลปะที่มีลักษณะแตกต่างกันได้อย่างชัดเจนรวมไปถึงภาพศิลปะที่ปรากฏในแต่ละยุคสมัยซึ่งมีเอกลักษณ์แตกต่างกัน ไปจนถึงสถาปัตยกรรมที่ปรากฏในประเทศญี่ปุ่นในยุคสมัยต่างๆ อีกทั้งภาษาชนที่มีลวดลายงดงามประณีตตลอดจนภาพวาดของบุคคลที่มีชื่อเสียงในประเทศญี่ปุ่นไว้อีกด้วย

Joan Stanley Baker (1998) “Japanese Art” กล่าวถึงงานศิลปะของประเทศญี่ปุ่นที่อธิบายครอบคลุมตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ไปจนถึงศตวรรษที่ยี่สิบซึ่งเอกลักษณ์และวัฒนธรรมญี่ปุ่นนั้นเปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละยุคสมัยและการได้รับอิทธิพลจากประเทศใกล้เคียงอย่าง ประเทศจีน เกาหลี หรือประเทศทางยุโรป หรืออเมริกา ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ หนังสือเล่มนี้ยังกล่าวถึงสถาปัตยกรรมภาพวาดศิลปะที่มีชื่อเสียงในแต่ละยุคสมัยได้อย่างละเอียดและครอบคลุม

Alexandra Curvelo (2015) เขียนหนังสือเรื่อง “Nanban Folding Screen Masterpieces Japan-Portugal XVIIth century” กล่าวถึงการเข้ามามีอิทธิพลของจักรวรรดิโปรตุเกสในประเทศญี่ปุ่นช่วงศตวรรษที่15 และเกิดการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ารวมไปถึงการเผยแพร่ศาสนาคริสต์ของมิชชันนารี จึงเกิดเป็นภาพศิลปะนัมบันที่บันทึกเหตุการณ์สำคัญในประเทศญี่ปุ่น อีกทั้งศิลปะนัมบันยังสะท้อนให้เห็นถึงว่าประเทศญี่ปุ่นเริ่มเปิดรับอารยธรรมใหม่จากชาติตะวันตก หนังสือเล่มนี้ยังรวบรวมภาพศิลปะนัมบันที่มีคุณค่าต่อประวัติศาสตร์ของประเทศญี่ปุ่นไว้อีกด้วย

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องด้านประวัติศาสตร์ ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงแนวทางการวิเคราะห์หลักฐานการเข้ามาของชาวต่างชาติในสมัยโมะโมะยะมะที่ปรากฏในงานจิตรกรรม จากประวัติศาสตร์ที่ยาวนานของประเทศญี่ปุ่น ที่มีการปกครองโดยโชกุนและซามูไรที่คอยปกป้องประเทศ ปัญญา วิวัฒนานันท์ (2557) และประวัติศาสตร์การเข้ามามีอิทธิพลของชาติตะวันตกในประเทศญี่ปุ่น ดวงธิดา ราเมศวร์ (2556) รวมไปถึงประวัติศาสตร์ของจักรวรรดิโปรตุเกสและสเปนสองจักรวรรดิที่ยิ่งใหญ่ในบริเวณคาบสมุทรไอบีเรียที่ล่าอาณานิคมในทวีปเอเชีย เอกชัย จันทรา (2558) ปัญญา วิวัฒนานันท์ (2559) และการแข่งขันพัฒนาในทุกด้านของชาติตะวันตกเพื่อความยิ่งใหญ่และมีอำนาจในโลก

อนันตชัย จินดาวัฒน์ (2553) นอกจากนั้นผู้วิจัยยังนำความรู้เกี่ยวกับด้านการปกครอง การเมือง และ เศรษฐกิจของประเทศสเปนและโปรตุเกสมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ด้วย เรืองวุฒิ มิตรสุริยะ (2559) รวมไปถึงศึกษาเรื่องการเข้ามาสำรวจทางเรือของประเทศโปรตุเกสในทวีปเอเชียช่วงศตวรรษ ที่ 14-18 ซึ่งปรากฏอยู่ในช่วงสมัยโมะโมะยะมะของประเทศญี่ปุ่น Sanjay Subrahmanyam (1993) A.J.R. Russell-wood (1998)

ส่วนเอกสารที่เกี่ยวข้องด้านศิลปะ จากการศึกษาพบว่าปรากฏอยู่ในศิลปะฉบับัน ที่กล่าวถึงการเข้ามา ทำการค้าและเผยแพร่ศาสนาของชาติตะวันตก ได้แก่ ประเทศโปรตุเกสและสเปน Yoshitomo Okamoto (1972) Alexandra Curvelo (2015) นอกจากนั้นผู้วิจัยยังนำความรู้เกี่ยวกับศิลปะที่ ปรากฏในสมัยโมะโมะยะมะของประเทศญี่ปุ่น Yuzo Yamane (1974) Joan Stanley Baker (1998) และประวัติศาสตร์ศิลปะตั้งแต่ยุคเริ่มแรกของประเทศญี่ปุ่นครอบคลุมไปจนถึงยุคสมัยใหม่ Penelope Mason (1993) รวมไปถึงสถาปัตยกรรม ภาพวาดที่ประณีตงดงามในแต่ละยุคสมัย Hugo Munsterberg (1957) มาใช้ประกอบการวิจัยเรื่องนี้อีกด้วย

อนึ่ง การศึกษาเกี่ยวกับภาพชาวต่างชาติที่ปรากฏในสมัยโมะโมะยะมะยังไม่มีผู้ใดศึกษาถึง หลักฐานการเข้ามาของชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศญี่ปุ่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงใคร่ศึกษา “ภาพ ชาวต่างชาติที่ปรากฏในจิตรกรรมสมัยโมะโมะยะมะ ” เพื่อทราบถึงหลักฐานการเข้ามาของ ชาวต่างชาติในสมัยโมะโมะยะมะที่ปรากฏในงานจิตรกรรม

บทที่ 3

ภาพชาวต่างชาติที่ปรากฏในจิตรกรรมนัมบัน

ยุคแห่งการสำรวจ (Age of Exploration) เป็นช่วงระยะเวลาในประวัติศาสตร์โลกที่เริ่มตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 15 ไปจนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 17 ในช่วงเวลานั้นเป็นช่วงที่ชาวยุโรปออกเดินทางไปสำรวจทางทะเลในโลกที่กว้างออกไปจากทวีปยุโรปโดยมีจุดประสงค์เพื่อการค้า และการแสวงหาสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการของตน โปรตุเกสเป็นชาติตะวันตกชาติแรกที่เดินทางไปถึงและติดต่อค้าขายกับญี่ปุ่น ตั้งแต่ราวรัชสมัยของพระเจ้ามานูเอลที่ 1 (Manuel I) โดยครั้งแรกเป็นการติดต่อเพื่อเผยแพร่ศาสนาของนักบวช Jesuit Gaspar Vilela และค่อยขยายเป็นเมืองท่าทางการค้าในประเทศญี่ปุ่น ดังปรากฏในภาพเขียนสมัยอะซุจิโมโมยะมะ ดังต่อไปนี้

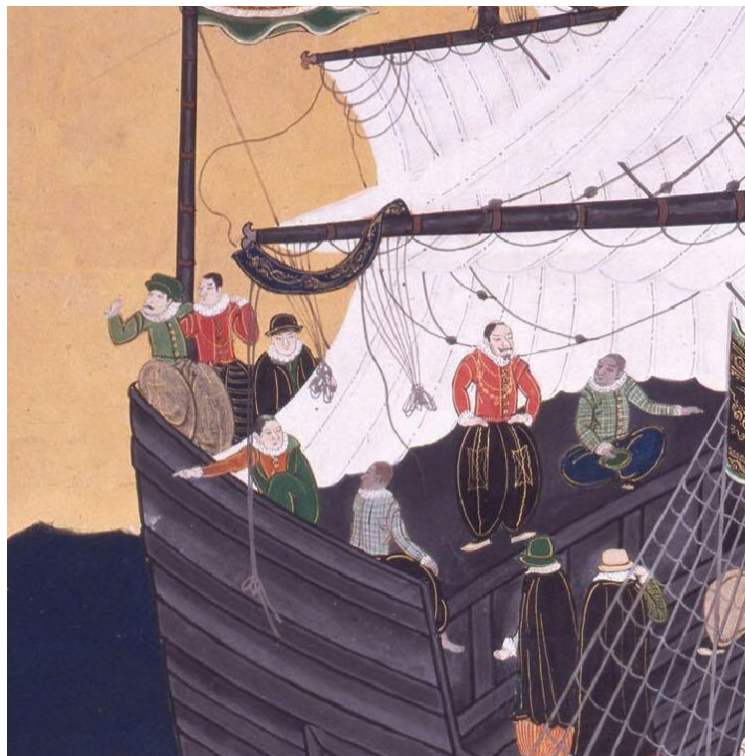

ภาพที่ 1 จิตรกรรมนัมบัน (南蛮) Namban Art ผลงานของ Kanō Naizen

ที่มา: Sakamoto. (2008). Namban Screen: Version A of Kyushu National Museum:
(12-17,327-328,389,396-397)

ภาพฉากกั้นห้องวาดโดย คาโน นาอิเซน (Kanō Naizen) เขียนฉากเหตุการณ์ชายฝั่งของเมืองท่า โดยใช้เทคนิคเขียนสีสดบนพื้นสีทอง (ภาพที่ 1) ปรากฏภาพชาวต่างชาติเป็นจำนวนมาก ปรากฏเรือคาระแวก (caravel) ขนาดใหญ่เดินทางเข้ามาสู่แผ่นดิน เรือลำนี้ประกอบไปด้วยเสากระโดงขนาดใหญ่ 2 เสา ใบเรือ 6 ใบ ประดับธง ธงมีขอบสีเขียวตรงกลางธงมีลวดลายคล้ายสัตว์สี่ขาประดับภายในกรอบสีแดง และธงเล็กๆที่ปลิวตามกระแสลมที่กำลังพัดเข้าฝั่งเป็นจำนวนมาก ภายในเรือมีผู้คนจำนวนมาก แต่งกายแตกต่างกันออกไป มีทั้งสวมเสื้อคลุมยาวสีน้ำตาล คนที่ดูจะมีศถาบรรดาศักดิ์จะแต่งตัวดูหรูหราสวมเสื้อแขนยาวบริเวณคอมีผ้าลูกไม้สีขาวเป็นระบายหลายชั้นที่เรียกว่า a neck ruff สวมสร้อยคอทองคำหลายเส้น และมักจะสวมเสื้อคลุมสีดำ สีเขียว และ สีน้ำเงิน เป็นต้น บางคนสวมเสื้อแขนยาวทับเสื้อด้านใน นิยมสวมกางเกงขาพองแบบที่เรียกว่า ทรงอัมแบซ่า (baggy trousers) รองเท้าบูท ส่วนใหญ่นิยมสวมหมวกที่มีรูปทรงแตกต่างกันไป มีทั้งทรงปีกแคบคล้ายกับหมวกทรงฟีโดร่า (Fedora) และทรงที่มีปีกหมวกยื่นมาข้างหน้าเล็กน้อย ด้านหลังจะป่องรับหัวพอดีคล้ายกับทรงแฟลต แคป (flat cap) ในปัจจุบัน ข้างเรือลำใหญ่มีเรือบลำเล็ก พายออกจากฝั่งมาสู่เรือใหญ่ (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 ผู้คนบนเรือและลูกเรือผู้คอยบังคับทิศทางเรือ

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Namban Screens, เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก
http://captaindacosta.com/gallery/nambanscreens/?fbclid=IwAR1HeUM_4Dv6YkKJwyjVO1uws_DB1NzzC02n5nX5m8rANTc_IG09uUOzFSE

ในขณะที่เรือกำลังเข้ามาที่ฝั่ง ผู้คนในฝั่งมากมายบ้างก็กำลังจับจ้องไปบนเรือ บางคนก็กำลังพูดคุยกัน เช่น คนบนฝั่งที่สวมเสื้อคลุมหนาสีฟ้าทับกับเสื้อสีขาวข้างในแขนยาวพองและตรงปลายแขนมีขนฟูๆหนาๆ สวมสร้อยคอสีทองหลายเส้น บริเวณปกคอมีขนฟูๆหลายชั้นรอบคอแบบที่เรียกว่า a neck ruff ผิวขาว สวมหมวกทรงปีกแคบสีดำทรงสูงคล้ายทรงกรวย ที่เรียกกันว่า ทรง copotain ไว้หนวดและเครา สวมกางเกงขาพองสีดำแบบที่เรียกว่า ทรงอมแบซ่า (baggy trousers) ถุงน่องสีแดง และรองเท้าหุ้มส้นที่แนบไปกับรูปเท้า ทำท่ากำลังฟังกับอีกคนข้างๆ คนที่สวมเสื้อคลุมสีเขียวยาวปกกวาดลายสีทอง ปกคอมีสีขาวซ้อนกันหลายชั้น สวมหมวกสีแดงทรงสูงแต่ตรงปีกบาน ที่เรียกกันว่า ทรง copotain และห้อยดาบไว้ที่ช่วงเอว กำลังขึ้นไปที่เรือของโปรตุเกสที่กำลังจะเข้าฝั่ง ถัดไปสองคนข้างซ้าย แต่งกายด้วยเสื้อสีดำแขนยาวตรงปลายเสื้อมีระบายสีขาวหรือ a neck ruff ติดกระดุมสีทอง และมีสร้อยสีทองห้อยหลายเส้น ช่วงบนแขนเสื้อมีสร้อยทองห้อยอยู่สองเส้นทั้งข้างซ้ายและขวา สวมกางเกงสีดำทรงแบบอมแบซ่า (baggy trousers) ปีกเป็นเส้นสีทองและมีลายเส้นซิกแซ็กสีขาวบนกางเกง สวมถุงน่องสีดำ รองเท้าหุ้มส้นแนบกับเท้า ถือหมวกสีแดงปีกบานทรง copotain อยู่ ส่วนคนที่ยืนอยู่ข้างๆ สวมเสื้อแขนยาวสีแดง มีกระดุมตรงกลาง ปลายแขนมีระบายผ้าสีขาวซ้อนกันหลายชั้น ตรงปกคอเสื้อมีลักษณะหนาๆสีขาวซ้อนกันหลายชั้น คาดสร้อยสีทองตรงช่วงตัว กางเกงสีแดงออกไปทางส้ม ปกกวาดลายเล็กๆมากมาย และมีลวดลายคล้ายคลื่นน้ำเล็กๆ สวมถุงน่องสีดำ กับรองเท้าหุ้มส้นสีขาวแนบกับทรงเท้า สวมเสื้อคลุมสีเขียวปกคล้ายเชือกสีทอง สวมหมวกทรงสูงปีกแคบทรง copotain สีขาว ส่วนอีกสี่คนทางด้านขวามือ จะมีอีกหนึ่งคนที่มีการแต่งตัวที่โดดเด่น คือคนที่สองนับจากซ้ายมือ แต่งกายด้วยชุดคลุมสีขาวบางติดกระดุมหลายเม็ดซึ่งคลุมกับเสื้อข้างในอีกที ตรงปกคอมีผ้าสีขาวซ้อนๆกันหลายหรือเรียกว่า a neck ruff ขึ้นคลุมด้วยเสื้อคลุมยาวสีเขียวปกกวาดลายสีทองตรงขอบเสื้อคลุมและปลายเสื้อคลุม สวมกางเกงยาวขาพองใหญ่สีขาวที่เรียกว่า ทรงอมแบซ่า (baggy trousers) ตกแต่งด้วยลวดลายคล้ายเถาวัลย์สีเขียวและมีลายนกกางปีกทั้งสองข้างของกางเกง ใส่ถุงน่องสีดำ กับรองเท้าหุ้มส้นสีขาวแนบกับทรงเท้า และห้อยดาบคาบไว้ที่ข้างหลังบริเวณเอว ถือหมวกสีดำมีลวดลายคล้ายเชือกสีทองตกแต่งบริเวณขอบหมวก (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 กลุ่มผู้คนบริเวณริมชายฝั่ง

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Namban Screens, เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก
http://captaindacosta.com/gallery/nambanscreens/?fbclid=IwAR1HeUM_4Dv6YkKJwyjVO1uws_DB1NzzC02n5nX5m8rANTc_IG09uUOzFSE

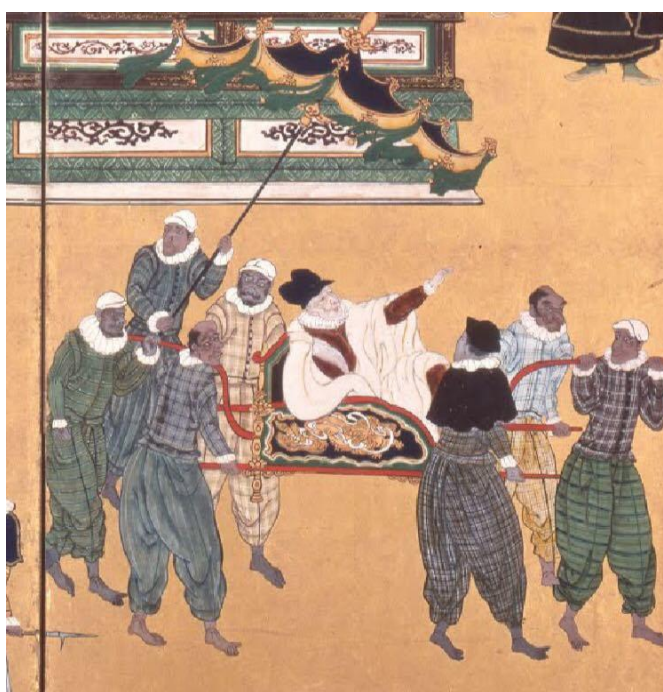
บริเวณกลางภาพปรากฏกลุ่มชายหลายคน มี 4 คนที่สวมชุดคลุมยาวสีน้ำตาลเข้ม หรือ ดำ ตรงปกคอมีผ้าสีขาวเป็นระบายซ้อนๆกันหลายชั้น ซึ่งคนข้างๆก็แต่งกายในลักษณะคล้ายกัน แต่แตกต่างกันที่ มีการสวมหมวกทรงปีกบานที่เรียกว่า ทรง broad hats ถัดมาสองคนด้านซ้าย แต่งกายด้วยชุดหรรษา สวมเสื้อแขนยาวเข้ารูปมีระบายตรงข้อมือ กางเกงขาพองที่เรียกว่า ทรงอมแบซ่า (baggy trousers) ตรงปกคอมีระบายฟูๆซ้อนกันหรือ a neck ruff และสวมเสื้อคลุมปักด้วยลวดลายสีทองดูประณีต ทั้งคู่สวมหมวกทรงปีกแคบ (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 กลุ่มชาย 4 คน กำลังยืนสนทนาอยู่บริเวณกลางภาพ

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Namban Screens, เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก http://captaindacosta.com/gallery/nambanscreens/?fbclid=IwAR1HeUM_4Dv6YkKJwyjVO1uws_DB1NzzC02n5nX5m8rANTc_IG09uUOzFSE

ถัดมาทางด้านซ้ายของกลุ่มคนที่สี่ปรากฏชายชราที่นั่งบนเครื่องหาม มีคนรับใช้คอยแบกเครื่องหามและกางร่ม แสดงให้เห็นถึงว่าบุคคลดังกล่าวจะต้องเป็นผู้มีอำนาจและมียศถาบรรดาศักดิ์ โดยชายชราแต่งกายด้วยเสื้อแขนยาวสีน้ำตาล มีชายระบายผ้าสีขาวตรงข้อมือ ตรงปกคอมีผ้าหนาซ้อนกันหลายชั้น และสวมเสื้อคลุมสีขาวหนาทับอีกชั้น สวมหมวกสีดำทรงสูงปีกแคบ ในขณะที่คนรับใช้จำนวน 7 คนแต่งกายในลักษณะคล้ายๆกันแต่บ้างก็แตกต่างกันที่สีของเสื้อ หรือกางเกง แต่โดยรวมพวกเขาจะสวมหมวกใบเล็กปีกหมวกสั้นแต่งกายด้วยเสื้อแขนยาวลายตารางมีระบายตรงแขนเสื้อ กางเกงขายาวจัมตรงข้อเท้า เดินด้วยเท้าเปล่า (ภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 ชายสูงศักดิ์นั่งบนเครื่องหาม

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Namban Screens, เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก http://captaindacosta.com/gallery/nambanscreens/?fbclid=IwAR1HeUM_4Dv6YkKJwyjVO1uws_DB1NzzC02n5nX5m8rANTc_IG09uUOzFSE

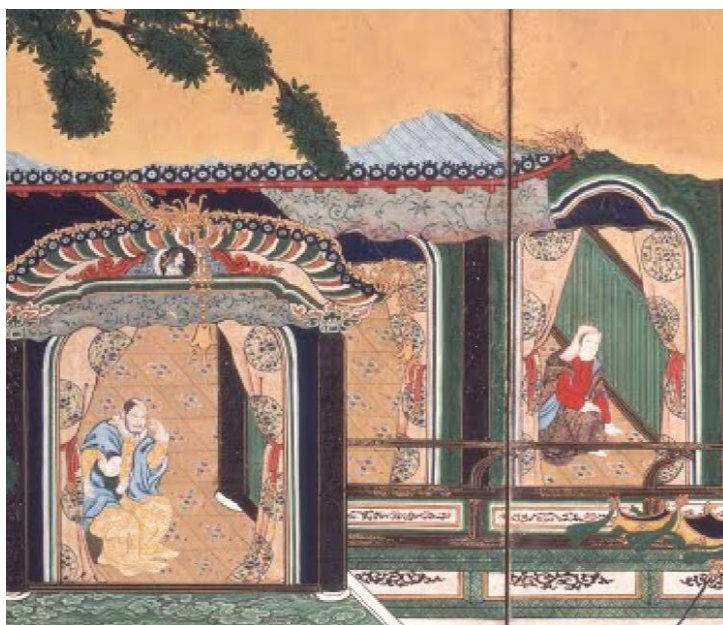
ไม่ไกลจากภาพชายนั่งบนเครื่องหามปรากฏภาพบุคคลที่นั่งอยู่บนหลังช้าง บริเวณสี่คับ ตกแต่งด้วยลวดลายดอกไม้สวยงาม น่าจะเป็นคนที่มีอำนาจ ชายคนดังกล่าวแต่งกายด้วย เสื้อแขนยาวสีดำ ตรงปกคอมีระบายผ้าสีขาวเป็นชั้นๆที่เรียกว่า a neck ruff สวมเครื่องประดับสีทองหลายเส้น สวมหมวกทรงสูง ปีกแคบสั้นที่เรียกกันว่า ทรง copotain ปักด้วยลวดลายสีทองตามขอบหมวก สวมทับด้วยเสื้อคลุมสีแดง มีลักษณะใบหน้ายาว ไร้หนวด จมูกโด่งแหลม ผิวขาว ในขณะที่ทาสที่เป็นควาญช้าง ถือง้าวไว้ แต่งกายด้วยเสื้อแขนยาวตรงปกคอมีระบายผ้าสีขาวเป็นชั้นๆล้อมรอบคอ ตรงปลายแขนเสื้อมีระบายหรือที่เรียกว่า wrist ruffs และสวมกางเกงขายาว (ภาพที่ 6)

ภาพที่ 6 ชายสูงศักดิ์นั่งบนหลังช้างและบริวาร

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Namban Screens, เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก http://captaindacosta.com/gallery/nambanscreens/?fbclid=IwAR1HeUM_4Dv6YkKJwyjVO1uws_DB1NzzC02n5nX5m8rANTc_IG09uUOzFSE

ถัดขึ้นไปเป็นภาพสถาปัตยกรรมหลังคาแบบญี่ปุ่น เขียนแบบมีทัศนวิทยา (perspective) โดยคนที่อาศัยอยู่ในอาคารแต่งกายด้วยชุดคลุมสีเหลืองอ่อนยาวคลุมทั้งตัวมีระบายตรงแขนเสื้อ และปกค้อมีผ้าหนาๆหลายชั้นซ้อนอยู่ที่เรียกว่า a neck ruff คลุมทับด้วยเสื้อคลุมสีฟ้าอ่อนหนา กำลังอุ้มเด็กน้อยนั่งที่ตักโดยเด็กคนนั้นสวมเสื้อแขนยาวสีเขียวเข้มตรงปกค้อมีผ้าหนาๆหลายชั้นซ้อนอยู่เช่นกัน ในขณะที่ฝ่ายหญิงอยู่ทางห้องปีกขวาของปราสาท เธอมีผิวขาว ดวงตาเรียวยาวเล็ก จมูกโด่ง มีผ้าคลุมสีชมพูอยู่บนศีรษะ สวมเสื้อแขนยาวสีแดงตรงปลายเสื้อมีระบาย สวมทับด้วยชุดคลุมยาวปักด้วยลายสีทองเล็กๆเต็มไปทั้งชุดคลุม กำลังนั่งลงบนพื้นหลังฉากบังตาสีเขียวกำลังแอบมองมองไปที่กลุ่มชาวต่างชาติที่กำลังนำเรือเข้าชายฝั่งมา (ภาพที่ 7)

ภาพที่ 7 หญิงสาวและชายแก่กำลังทอดสายตาออกไปข้างนอก

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Namban Screens, เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก http://captaindacosta.com/gallery/nambanscreens/?fbclid=IwAR1HeUM_4Dv6YkKJwyjVO1uws_DB1NzzC02n5nX5m8rANTc_IG09uUOzFSE

ใกล้ๆ กับหน้าต่างที่หญิงสาวนั่งอยู่นั้นมีชายสามคนแต่งกายด้วยเสื้อผ้าหรูหรา สวมเสื้อแขนยาวเข้ารูป มีผ้าซ้อนกันเป็นชั้นๆ รอบคอที่เรียกว่า a neck ruff สวมทับด้วยเสื้อคลุม กางเกงขายาวพองที่เรียกว่า ทรงอมแบซ่า (baggy trousers) แต่จะเห็นได้ว่าชายคนสุดท้ายสวมสร้อยที่มีสัญลักษณ์ไม้กางเขน ซึ่งอาจจะแสดงให้เห็นว่าเขานับถือศาสนาคริสต์ ซึ่งศาสนาคริสต์ถืออีกศาสนาหนึ่งที่เริ่มแพร่หลายในประเทศญี่ปุ่นในสมัยนั้น (ภาพที่ 8)

ภาพที่ 8 ชายหนุ่มผู้มีอำนาจและนักบวชศาสนาคริสต์

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Namban Screens, เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก http://captaindacosta.com/gallery/nambanscreens/?fbclid=IwAR1HeUM_4Dv6YkKJwyjVO1uws_DB1NzzC02n5nX5m8rANTc_IG09uUOzFSE

ด้านหลังชายทั้งสามเป็นภาพเจดีย์สูง 4 ชั้น มียอดกลมประดับนพศูล และหลังคาแบบญี่ปุ่น ไกลออกไปด้านหลังเป็นสวนต้นไม้ซีชมฟูขึ้นเรียงรายแล้วหายไปในหมอกเมฆสีทอง (ภาพที่ 9)

ภาพที่ 9 เจดีย์ ยอดปราสาท และต้นซากุระที่กำลังออกดอกแบ่งบานเป็นฉากหลัง

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Namban Screens, เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก http://captaindacosta.com/gallery/nambanscreens/?fbclid=IwAR1HeUM_4Dv6YkKJwyj

VO1uws_DB1NzzC02n5nX5m8rANTc_IG09uUOzFSE

ด้านล่างมุมขวาปรากฏภาพชาย 3 คน กำลังเท้าแขน ยืนฟัง และนั่งบนราวกันตกไม้สีน้ำตาลตรงกลาง
 ประดับลายสีน้ำเงินภายในกรอบสีขาวและเขียวตามลำดับ โดยชายถือร่มและชายใส่เสื้อสีดำกำลังมอง
 กลุ่มคน 8 คน กำลังวิ่งไล่ตามชายขี่ม้า ที่มีสุนัขสองตัววิ่งนำหน้า ในกลุ่มคนนี้มีชาย 2 คน สวมเสื้อ
 และกางเกงลายตารางทรงแบบอมแบซ่า (baggy trousers) ไม่สวมรองเท้าถือร่ม(ภาพที่ 10)

ภาพที่ 10 ชายขี่ม้าและข้าบริวาร

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Namban Screens, เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก
http://captaindacosta.com/gallery/nambanscreens/?fbclid=IwAR1HeUM_4Dv6YkKJwyjVO1uws_DB1NzzC02n5nX5m8rANTc_IG09uUOzFSE

ภาพที่ 11 南蛮屏風 Arrival of the Europeans, first quarter 17th century

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Arrival of the Nanbans, เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก
http://captaindacosta.com/gallery/nambanscreens/?fbclid=IwAR1HeUM_4Dv6YkkJwyjVO1uws_DB1NzzC02n5nX5m8rANTc_IG09uUOzFSE

ทางด้านขวาของภาพจะเห็นเป็นบ้านลักษณะยกใต้ถุนสูงเบื้องล่างเป็นแม่น้ำและมีเรือลำเล็กปรากฏอยู่ในบ้านทางปีกห้องด้านซ้ายมีชายหนุ่มทั้งหมด 4 คน อีก 2 คนแต่งกายด้วยเสื้อแขนยาวเข้ารูป กางเกงขาพองที่เรียกว่า ทรงอมแบซ่า (baggy trousers) ตรงบริเวณปกคอมีผ้าสีขาวซ้อนกันเป็นชั้นๆ หรือเรียกว่า a neck ruff สีผิวดำ หัวล้าน ในขณะที่อีกคน แต่งกายด้วยชุดคลุมสีแดงมีลวดลายเล็กๆมากมาย กางเกงขายาวสีเขียวแก่ หัวล้าน สีผิวเข้ม คิ้วโก่งเข้ม ไว้หนวดเล็กน้อย กำลังจับผ้าผืนยาวสีส้มอยู่ ถัดออกมาชายที่นั่งข้างๆแต่งกายด้วยเสื้อแขนยาวสีขาว หัวล้าน กำลังนั่งคิดเลขโดยใช้ลูกคิดอยู่ในห้องนี้จะสังเกตได้ว่ามีหีบข้าวของมากมาย (ภาพที่ 12)

ถัดออกไปในบริเวณปีกห้องด้านขวาปรากฏชายมีอายุคนหนึ่งนั่งลงอยู่ในห้อง โดยเขาแต่งกายด้วยเสื้อแขนยาวสีส้มเข้ารูป กางเกงขาพองสีขาวที่เรียกว่า ทรงอมแบซ่า (baggy trousers) ศีรษะล้าน และกำลังเหม่อมองไปข้างนอกบ้าน ในห้องนี้มีข้าวของมากมายวางไว้อยู่ (ภาพที่ 12)

ภาพที่ 12 ผู้คนที่เหม่อมองไปที่ชาวต่างชาติที่เข้ามาในพื้นที่ของตน
ที่มา: Rita Sabler, (2019). Arrival of the Nanbans, เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม 2562
เข้าถึงจาก http://captaindacosta.com/gallery/nambanscreens/?fbclid=IwAR1HeUM_4Dv6YkKJwyjVO1uws_DB1NzzC02n5nX5m8rANTc_IG09uUOzFSE

ถัดมาในบริเวณข้างนอกบ้านจะเห็นชายที่มีอายุกลุ่มหนึ่งกำลังพูดคุยกัน โดยคนด้านซ้ายมือ 3 คน มีลักษณะหัวล้านแต่งกายชุดคลุมยาวมีสีและลวดลายต่างกัน เช่น คนที่ตัวสูงที่สุดแต่งกายด้วยชุดคลุมสีเขียวแก่ลวดลายดอกไม้เล็ก ๆ แซมด้วยแถบวัลย์เลื้อย ต่อมาคนที่อยู่ทางด้านซ้ายมือของชายคนที่ตัวสูงแต่งกายด้วยชุดคลุมสีแดงหม่น ด้านบนชุดคลุมเป็นสีขาว ส่วนคนสุดท้ายแต่งกายด้วยชุดคลุมสีแดงอ่อน บนชุดคลุมมีลวดลายสีดำปนอยู่ ถัดมาข้างๆจะเห็นชายหนุ่มสองคนกำลังคุยกันอยู่ โดยมีข้าทาสเป็นชายหนุ่มผิวดำแต่งกายด้วยเสื้อแขนยาว กางเกงขาพองสีน้ำเงินเข็มจิ้มตรงขาที่เรียกว่า ทรงอมแบซ่า (baggy trousers) และสวมถุงน่องสีขาว มีผ้าสีส้มพาดที่บริเวณปกคอ กำลังถือร่มกางให้เจ้านายของตน ในขณะที่คนที่ดูเหมือนจะมีศถาบรรดาศักดิ์สองคน แต่งกายด้วยชุดคลุมสีแดงทับด้วยกางเกงขาขาว สวมหมวกทรงสูงปีกบานทรง Capotain ผิวขาวไว้นวดเครา (ภาพที่ 13)

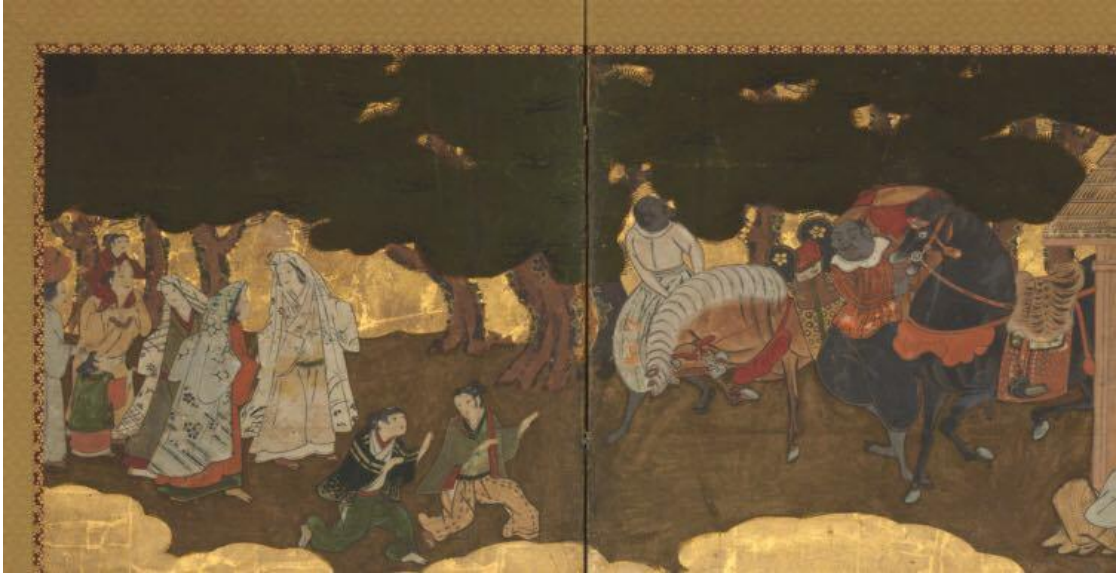
ภาพที่ 13 ภาพกลุ่มชายที่สูงศักดิ์และบริวาร

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Arrival of the Nanbans, เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก <http://captaindacosta.com/>

ภาพต่อมา หากมองไปด้านบนสุดซ้ายมือของภาพจิตรกรรม จะเห็นหญิงสาวสามคน ผิวขาว ดวงตาเล็ก คิ้วอ่อน ปากเล็ก แต่งกายด้วยชุดคล้ายกิโมโนลวดลายสวยงาม คลุมทับด้วยชุดคลุมยาวซึ่งคลุมตั้งแต่ศีรษะลงมา ถัดมาด้านซ้ายมือเป็นครอบครัวที่มี พ่อ แม่ และลูกๆ โดยผู้เป็นพ่อ แต่งกายด้วยชุดคลุมยาวสีน้ำตาลคล้ายชุดยูคาตะ 浴衣 โดยให้ลูกที่สวมชุดคลุมสีแดงขี่คอตนไว้ (ภาพที่ 14)

ถัดมาจะเห็นเด็กหนุ่มสองคนที่อยู่ข้างหน้าสามสาว แต่งกายด้วยเสื้อคลุม 羽織 ฮะโอริ ทับด้วยชุดกิโมโน สวมกางเกงขายาว ไม่สวมรองเท้า มีดผมจุกเล็กไว้ข้างหลังศีรษะ คาดศีรษะด้วยผ้าชิ้นเล็กเรียกว่า 鉢巻 Hachimaki กำลังวิ่งเล่นกันอย่างสนุกสนาน (ภาพที่ 14)

ถัดมาจะเห็นกลุ่มคนชาวต่างผิวดำจูงม้าเข้ามา โดยชายคนที่จูงม้าสีขาวแต่งกายด้วยเสื้อสีขาวแขนยาวเข้ารูป กางเกงเข้ารูปขาพองมีลวดลายสีเขียวปนกับสีส้มเล็กน้อย กำลังจูงม้าสีขาวซึ่งบนหลังม้าม้ามีอานม้าที่มีลวดลายดอกไม้สวยงาม ถัดมาชายคนที่จูงม้าตัวสีดำ สวมเสื้อแขนยาวสีส้มเข้ารูป สวมกางเกงขายาวพองสีดำตรงปกคอมีผ้าสีขาวระบาย (ภาพที่ 14)

ภาพที่ 14 ภาพผู้คนมากมายและกลุ่มชายหนุ่มที่มาพร้อมสัตว์หายาก

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Arrival of the Nanbans, เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก

<http://captaindacosta.com/>

จากภาพจะเห็นได้ว่า มีสาวน้อยสามคน ผิวขาว ดวงตาเรียวยาวเล็ก แต่งกายด้วยชุดคลุมยาวแตกต่างกันเช่น หญิงสาวคนตรงกลางแต่งกายด้วยชุดสีส้มคลุมทับกับชุดข้างในสีเขียวแกมมี ลวดลายสีทองเล็กน้อยสวมผ้าฝ้ายบางยาวคล้ายเป็นผ้าพันคอสีเขียวแกม มีดผมทรงแกระสองข้าง แต่ ด้านบนผมทำเป็นทรงพองๆนิดหน่อย ถัดมาที่คนที่อยู่ทางด้านซ้ายมือ แต่งกายด้วยชุดคลุมยาวสีขาว ทับด้วยชุดข้างในสีครีม สวมผ้าฝ้ายบางยาวคล้ายเป็นผ้าพันคอสีแดง ใบหน้ากลม ผิวขาว ดวงตาเรียวยาวเล็ก มีดผมทรงแกระสองข้าง ถัดมาที่หญิงสาวอีกคนทางด้านขวามือ แต่งกายด้วยชุดยาวพร้อมกางเกง สีขาวตกแต่งด้วยลวดลายดอกไม้ สวมทับด้วยแซกสีน้ำตาลเข้ม ลวดลายเป็นสีเหลี่ยมเล็กๆทั้งชุด สวมผ้าฝ้ายบางยาวคล้ายเป็นผ้าพันคอสีส้ม (ภาพที่ 15)

เมื่อมองไปที่ด้านบนของภาพจะเห็นเป็นตำหนักเล็กๆมีหลายห้อง พร้อมกับมีผู้คนมากมายกำลังพูดคุยกันบ้างมองลงมาบริเวณข้างล่างบ้าง มีการแต่งกายแตกต่างกัน เช่น ชายแก่คนริมซ้ายสุด สวมเป็นชุดคลุมสีน้ำตาล มีระบายสีขาวตรงบริเวณปกคอหือเรียกว่า a neck ruff กำลังพูดคุยกับชายแก่หัวล้าน สวมชุดข้างในสีขาวและทับด้วยชุดยูคาตะสีส้ม 浴衣 ถัดมาชายหนุ่มผิวขาว มีดผมหางม้าไว้ข้างหลัง สวมข้างในเป็นสีแดงและสวมชุดยูคาตะสีดำทับอีกที อีกทั้งสวมชุดคลุม 羽織 (ฮะโอริ) ทับอีกชั้นหนึ่ง ถัดมาจะเห็นชายแก่สามคนสวมชุดคลุมยาว สีกันแตกต่างกัน มีผ้าระบายสีขาวบริเวณปกคอหรือ a neck ruff (ภาพที่ 15) นอกจากนี้เมื่อมองไปทางห้องเล็กของตำหนักทางห้องปีกซ้าย จะเห็นผู้คนกลุ่มหนึ่งกำลังมองไปที่ชาวต่างชาติที่เข้ามาในพื้นที่ของตน โดยชายหนุ่มสองคนที่ยืนอยู่แต่งกายด้วย ชุดที่ท่อนบนคล้ายชุดยูคาตะแต่มีท่อนล่างเป็นกางเกง เรียกว่า 袴 หรือชุดฮากะมะ คลุมทับด้วยชุดคลุม 羽織 ฮะโอริ ทับอีกที ห้อยดาบไว้ที่เอว (ภาพที่ 15)

ภาพที่ 15 กลุ่มคนผู้สูงศักดิ์และหญิงสาวที่แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่งดงาม

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Arrival of the Nanbans, เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก <http://captaindacosta.com/>

จากภาพดังกล่าว หากมองไปที่ด้านล่างขวาสุดของภาพพบฉากขนาดใหญ่ จะเห็นผู้คนกลุ่มหนึ่งเดินทางเข้ามาโดยขึ้นเสลี่ยง โดยหญิงสาวสองคนมีผิวขาวและแต่งกายด้วยชุดงดงาม กล่าวคือสวมชุดคลุมยาวตั้งแต่ศีรษะลงมา และมีลวดลายมากมาย โดยมีหญิงสาวซึ่งหันหลัง มัดผมมวยต่ำสวมชุดกิโมโน 着物 สีดำมีลวดลายใบไม้ กำลังคอยกางร่มให้กับหญิงสาวทั้งสอง (ภาพที่ 16)

ถัดมาในห้องเล็กมีชายแก่หนึ่งคนกำลังออกมามองดูข้างนอก เขาแต่งกายด้วยชุดยูคาตะ 浴衣 สีดำและทับด้วยชุดคลุมสีฟ้าอีกที สวมหมวกสีขาวรัดติดกับศีรษะและถือไม้เท้า ในขณะที่ภายในห้องปรากฏหญิงสาวดูมีอายุ สวมชุดยูคาตะ 浴衣 สีน้ำตาลอ่อน ผูกด้วยเชือกคาดที่เอว มัดผมเป็นมวยต่ำ ซึ่งเธอกำลังเล่นกับเด็กน้อยซึ่งสวมชุดสีส้ม (ภาพที่ 16)

ถัดมาจากตำหนักทางด้านซ้ายมือ จะเห็นมีสองคนที่กำลังยืนอยู่ตรงประตู คนด้านซ้ายมือซึ่งมัดผมหางม้าเล็กๆไว้ข้างหลัง สวมชุดที่ท่อนบนคล้ายชุดยูคาตะแต่มีท่อนล่างเป็นกางเกง เรียกว่า 袴 หรือชุดฮากะมะ คลุมทับด้วยชุดคลุม 羽織 (ฮะโอริ) ทับอีกที ห้อยดาบไว้ที่เอว ส่วนชายที่ยืนข้างๆ มีผิวขาว หัวล้าน และแต่งกายด้วยชุดคลุมสีส้มแก่ยาว (ภาพที่ 16)

ถัดออกมาหากมองไปทางด้านบนสุดทางขวามือของภาพจิตรกรรม จะเห็นว่ากลุ่มคนจำนวนหนึ่ง ทางด้านซ้ายมือ จะเห็นชายแก่สองคนหัวล้านผิวขาว แต่งกายด้วยชุดคลุมยาวสีดำ มีผ้าสีขาวระบายตรงปกคอ หรือที่เรียกว่า a neck ruff คนทางด้านขวาถือสร้อยยาวตรงข้อมือ และอีกคนสวมสร้อยคอยาวเช่นกัน ส่วนสองคนชายแก่ที่ยืนข้างหลัง หัวล้านและสวมชุดคลุมยาวคล้ายกัน แตกต่างกันเพียงแค่อีสัน กล่าวคือ คนหนึ่งสวมชุดคลุมยาวสีน้ำตาลเข้มลายซิกแซ็ก และอีกคนสวมชุดคลุมยาวสีน้ำตาลอ่อน มีชายผ้าสีขาวตรงบริเวณปกคอเช่นกัน ในขณะที่เบื้องหน้าของชายแก่หัวล้านชุดดำปรากฏ ชายสามคนที่กำลังทำท่าคล้ายพนมมือ โดยเอานิ้วมือทั้งห้านิ้วพสานกัน สวมชุดคลุมยาวตั้งแต่ศีรษะยาวลงไปด้วยสีสันทันที่แตกต่างกันไป (ภาพที่ 16)

นอกจากนี้ทางมุมด้านขวาสุดของตำหนัก ปรากฏ กลุ่มชายแก่พร้อมเข้ารับใช้กำลังนั่งเล่นหมากระดานกันอยู่ โดยชายแก่สามคนแต่งกายด้วย ชุดยูคาตะและมีผ้าผืนเล็กยาวพาด และชายอีกคนแต่งกายด้วยชุดคลุมสีส้ม ด้านบนของชุดคลุมเป็นสีขาว (ภาพที่ 16)

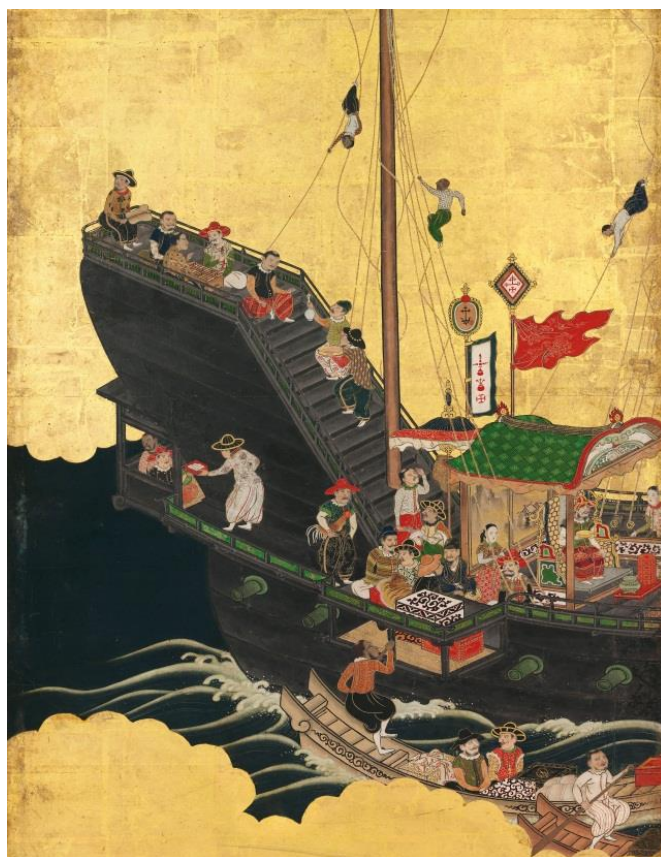

ภาพที่ 16 กลุ่มนักบวชศาสนาคริสต์

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Arrival of the Nanbans, เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก

<http://captaindacosta.com/>

จากภาพดังกล่าวจะสังเกตเห็นผู้คนมากมายที่อยู่บนเรือใหญ่ ซึ่งเรือนี้มีลักษณะลำใหญ่ สองชั้น มีบันไดสำหรับขึ้นไปบนชั้นสอง ส่วนกลางของเรือ มีบ้านเรือนเล็กสำหรับผู้ที่มียศถาบรรดาศักดิ์ใช้พักผ่อน และมีพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนสินค้าบริเวณส่วนกลางของเรือที่มีพื้นที่ยื่นออกมา นอกจากนี้ยังมีเรือบลำเล็ก ลอยเทียบข้างอยู่ด้วย บนเรือลำนี้ปรากฏผู้คนมากมายที่ทำการค้าขายและแลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งกันและกัน อีกทั้งการแต่งกายของผู้คนนั้นก็แตกต่างกันหลากหลายสีสัน (ภาพที่ 17)

ภาพที่ 17 Namban Ship on the Screens
ผู้คนมากมายอยู่บนเรือ

ที่มา: Sakamoto. (2008) from Nanban Byōbu Shusei, 286-287

โดยเริ่มจากส่วนบนของหัวเรือ จะเห็นชายหนุ่มผิวคล้ำกำลังปีนอยู่บนเสากระโดงของเรือ ซึ่งปีนมาจากอีกฝั่งของเรือ ชายหนุ่มแต่งกายด้วย เสื้อแขนยาวแบบลำตัวสีส้มมีลวดลายเส้นตัด สวมเสื้อกั๊กสีขาวเข้ารูป มีผ้าระบายสีขาวซ้อนกันเป็นชั้นๆตรงบริเวณปกคอหรือเรียกว่า a neck ruff สวมกางเกงขาพองจัมตรงขาแบบทรงอัมแบซ้า (baggy trousers) ไม่สวมรองเท้า

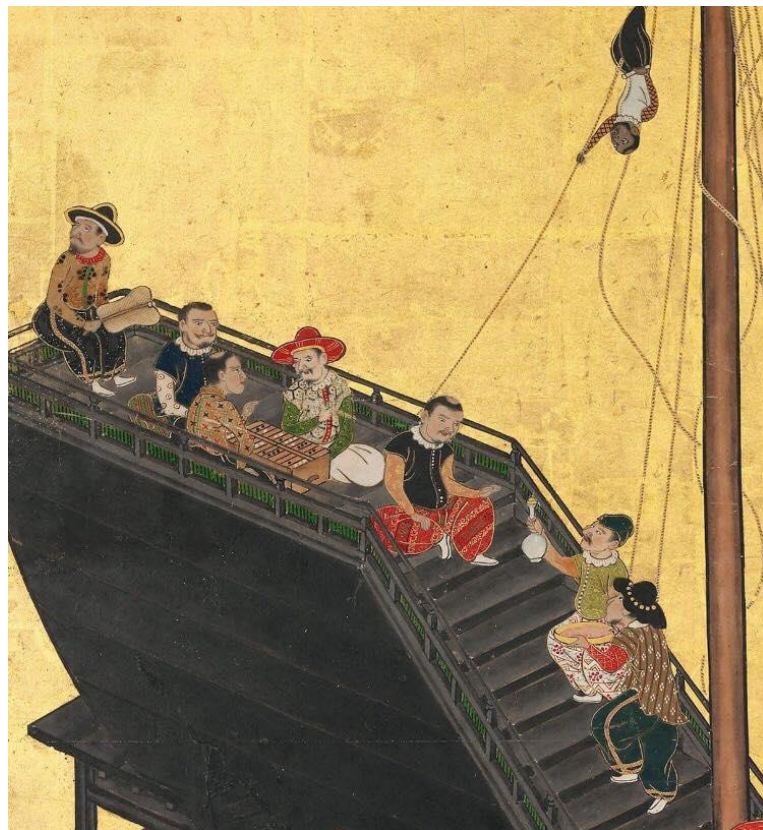
ในส่วนของปีกเรือชั้นสอง มีผู้คนกลุ่มหนึ่งกำลังเล่นหมากระดานกันอยู่บ้างหรือ ชายสินค้ำกันบ้าง เป็นต้น ชายหนุ่มที่อยู่ทางด้านซ้ายนั่งอยู่บนหัวเรือ แต่งกายด้วยเสื้อเข้ารูปแขนยาวสีน้ำตาลทอง มีลวดลายเล็กๆบนเสื้อ มีผ้าระบายสีแดงซ้อนกันตรงปกคอหรือเรียกว่า a neck ruff สวมกางเกงขายาวพองสีดำแบบทรงอัมแบซ้า (baggy trousers) มีลวดลายเชือกสีทองตกแต่ง ไม่สวมรองเท้า ในมือข้างขวาถือพัดยาวอยู่ (ภาพที่ 18)

ถัดมาจะเห็นชายหนุ่มสามคนกำลังนั่งเล่นหมากระดานกันอยู่ โดยชายหนุ่มคนตรงกลางสีผิวคล้ำ ไว้หนวดเครา สวมเสื้อแขนยาวสีขาวลวดลายวงกลมเล็กๆข้างในซ้อนอยู่กับเสื้อแขนสั้นสีน้ำเงินมีกระดุมตรงกลางเสื้อ ตรงปกคอเสื้อมีระบายผ้าสีขาวหรือเรียกว่า a neck ruff สวมกางเกงขายาวสีเขียวมีลายเส้นสีแดงแซมอยู่ ถัดมาชายหนุ่มข้างๆซึ่งสวมหมวกสีแดงปีกบานทรง broad hats แต่งกายด้วยเสื้อสีเขียวเข้ารูปซ้อนทับกับ เสื้อกั๊กแขนสั้นลายวงกลมเล็กๆเต็มเสื้อ ตรงปกคอมีระบายผ้าสีขาวหรือเรียกว่า a neck ruff สวมกางเกงสีขาวขาว ส่วนอีกชายหนุ่ม สีผิวคล้ำผมล้านสวมเสื้อแขนยาวเข้ารูป ลายกากบาทตกแต่งเต็มเสื้อ สวมกางเกงสีดำขาว (ภาพที่ 18)

ถัดมาข้างๆจะเห็นชายหนุ่มสามคน โดยชายหนุ่มคนหนึ่งนั่งตรงบันได แต่งกายด้วยเสื้อสีส้มมีลวดลายเล็กๆตกแต่งอยู่ ซ้อนทับด้วยเสื้อกั๊กแขนสั้นสีดำ มีกระดุมตรงกลาง สวมกางเกงสีแดงมีลวดลายเล็กๆแซมอยู่ กำลังมองไปที่ภาชนะคล้ายขวดทรงหยดน้ำ ปลายขวดยาวเรียวยาวมีฝาจุกสีทอง ซึ่งมีชายหนุ่มแต่งกายด้วยเสื้อแขนสั้นสีเขียวอ่อนมีลวดลายแซมอยู่ มีกระดุมตรงกลางเสื้อ ตรงปกคอมีระบายผ้าสีขาวหรือที่เรียกว่า a neck ruff สวมกางเกงทรงขาพองสีขาวทรงอัมแบซ้า (baggy trousers) มีลวดลายหลากหลายสี สวมหมวกสีเขียวเข้มพอดีศีรษะ กำลังถือขวดดังกล่าวอยู่ ส่วนชายหนุ่มที่ยืนอยู่ด้านหลัง สวมหมวกปีกบาน ตกแต่งด้วยสีทองตรงหมวก แต่งกายด้วยเสื้อข้างในสี

แดงลวดลายเส้นตัดกันซ้อนทับกับเส้นแขนสั้นน้ำตาลอ่อนมีลวดลายเต็มเส้น และสวมกางเกงสีเขียว
เข้มตกแต่งด้วยเชือกสีทอง ไม่สวมรองเท้ากำลังถือภาชนะคล้ายถาดแบนสีเหลือง (ภาพที่ 18)

ภาพที่ 18 ผู้คนบนเรือที่กำลังแลกเปลี่ยนสินค้ากัน

ที่มา: Sakamoto. (2008) from *Nanban Byobu Shusei*, 286-287

หากลองสังเกตตรงปีกเรือชั้นหนึ่ง จะเห็นชายหนุ่มสามคน โดยชายหนุ่มที่สวมหมวกสีดำปีกบานทรง broad hat ตกแต่งด้วยลายเชือกสีทองรอบหมวก สวมเสื้อแขนยาวสีขาวเข้ารูปตกแต่งด้วยลายคล้ายเถาวัลย์หลากหลายสีสัน ตรงปกคอตั้งขึ้นเป็นผ้าสีแดงมีลวดลายเล็กน้อย สวมกางเกงขาวยาวสีขาวพองจุ่มตรงขาทรงแบบอมแบซ่า (baggy trousers) ไม่สวมรองเท้า ในมือของเขาถือกล่องกระดาษสีแดงบรรจุของกินกลมสีขาวคล้ายขนมโมจิ กำลังทำท่ายื่นไปให้ชายหนุ่มที่นั่งอยู่ด้านหน้าของตนชายหนุ่มคนนี้นั่งอยู่บนเสื้อ สีผิวขาวสวมหมวกสีแดงมีลวดลายตกแต่งเล็กน้อย สวมเสื้อแขนยาวสีขาวปัสีดำมีลวดลายเล็กๆแซมอยู่บนเสื้อ สวมกางเกงสีส้มมีลวดลายทั่วกางเกง ในขณะที่มีชายหนุ่มอีกคนนั่งอยู่ข้างหลังสุด สีผิวดำ ไ่ว้หนวดเครา สวมเสื้อแขนยาวสีขาวปัสีส้มตกแต่งไปด้วยลวดลายบนเสื้อ ปกคอเสื้อสีเขียวบริเวณรอบคอ กำลังมองไปที่นอกเรือ (ภาพที่ 19)

ภาพที่ 19 ชายหนุ่มผู้กำลังยื่นสินค้าให้ผู้สูงศักดิ์

ที่มา: Sakamoto. (2008) from Nanban Byobu Shusei, 286-287

ในส่วนตรงกลางของเรือ จะมีเรือเล็กตั้งอยู่ตรงกลางของเรือ หลังคาสีเขียวตกแต่งด้วย ลวดลายสวยงามพร้อมทั้งมีธงสีแดงผืนใหญ่ติดไว้อยู่ และมีอีกธงที่มีทรงสี่เหลี่ยมแนวดั้งมีสัญลักษณ์ เฉพาะปรากฏอยู่ แถบข้างของธงเป็นสีเขียวเข้ม มีผู้คนรวมกลุ่มอยู่เป็นจำนวนมาก แต่งตัวหลากหลาย สีสิ้น ดังนี้

เริ่มจากชายหนุ่มที่ยืนอยู่พร้อมในมือของเขาถือไปก้อยหนึ่งตัว แต่งกายด้วยเสื้อแขนยาวข้าง ในสีขาวซ้อนทับด้วยเสื้อแขนสั้นสีเขียวมีลวดลายเล็กๆเต็มไปทั่วทั้งเสื้อ ตรงปกคอสวมผ้าสีขาวระบาย รอบคอหรือที่เรียกว่า a neck ruff สวมกางเกงสีดำลวดลายเล็กๆและเชือกสีทองตกแต่งทั่วกางเกง สวมหมวกสีแดงปีกบานทรง broad hat ถัดออกมาจะเห็นชายหนุ่มผมล้านที่ยืนอยู่ สวมเสื้อสีขาว แขนยาว ปกคอสีเขียว มีกระดุมตรงกลาง และสวมกางเกงสีแดง กำลังยืนมองไปด้านบน

ถัดมา หากลองสังเกตจะเห็นชายหนุ่ม 3-4 คน กำลังนั่งรวมกันอยู่ โดยคนด้านซ้ายสุดสวม เสื้อแขนยาวหลากสีสิ้น ปกคอมีระบายผ้าสีขาวรอบคอหรือที่เรียกว่า a neck ruff สวมกางเกงขาขาว สีน้ำขาว และสวมหมวกสีน้ำเงิน ถัดมาเป็นชายหนุ่มผิวขาว สวมหมวกสีดำสวมเสื้อแขนยาวสีสิ้น ปก คอมีระบายผ้าสีขาวรอบคอ ถัดมาชายหนุ่มที่นั่งหันหลัง สวมหมวกสีส้มอ่อน สวมเสื้อแขนยาวสีดำ และกำลังพูดคุยกับขามหนุ่มไว้หนวดเกล้าผม และสวมหมวกทรงเล็กบาง สวมเสื้อข้างในสีขาวทับด้วย เสื้อคลุมสีน้ำเงิน พื้นสีตรงนั้นเต็มไปด้วยสินค้ามากมาย มีทั้ง ขนสัตว์คล้ายลายเสือ กล่องขนาดใหญ่สี ขาวมีลวดลายสีดำ และชั้นล่างยังปรากฏหีบขนาดใหญ่สีแดงและสีส้ม

ภายในเรือเล็ก ปรากฏคล้ายบัลลังก์ที่นั่งสำหรับผู้มียศถาบรรดาศักดิ์ ซึ่งมีชายหนุ่มหนึ่งคน นั่งอยู่ แต่งกายด้วยเสื้อสีขาวข้างในทับกับเสื้ออีกสีเขียวแขนสั้นสีเขียวอ่อนมีลวดลายทั่วเสื้อ สวม กางเกงสีแดงลวดลายทั่วกางเกง สวมหมวกทรงปีกบานสีแดงทรง broad hat กำลังถือภาชนะคล้าย ถาดสีทอง ด้านหน้ามีภาชนะมากมายวางอยู่บนโต๊ะ นอกจากนี้ยังปรากฏหญิงสาวสองคนบนเรือ แต่ง กายชุดคล้ายกัน กล่าวคือ หญิงสาวที่อยู่ด้านนอกเรือนทางด้านซ้าย มีสีผิวขาว ถักเปียไว้ข้างหลัง สวม เสื้อแขนสั้นสีทองมีลวดลายดอกไม้ไปทั่วเสื้อ สวมกางเกงสีแดงตกแต่งลวดลายทั่วกางเกง

ในส่วนของด้านนอกเรือ บริเวณเรือบล่าเล็ก มีคนพายเรือ หนึ่งคนคุมท้ายเรือ ชายหนุ่มพาย เรือที่อยู่ท้ายเรือแต่งกายด้วยเสื้อแขนยาวสีส้มลวดลายทั่วเสื้อ ปกคอมีระบายผ้าสีขาวรอบคอหรือที่

เรียกว่า a neck ruff สวมกางเกงสีดำขาพองจัมซา ทรงแบบอมแบซ่า (baggy trousers) ไม่สวมรองเท้า กำลังยืนอยู่ท้ายเรือในมือของเขาคือไม้พายอยู่ ในขณะที่ชายหนุ่มที่พายเรืออยู่อีกลำหนึ่ง แต่งกายด้วยเสื้อแขนยาวเข้รูปสี่ขาว มีกระดุมตรงกลาง สวมกางเกงขาขาวสีขา ในมือเขาคือไม้พายอยู่ และคุมส่วนท้ายของเรืออีกลำหนึ่ง ในเรือมีชายหนุ่มสองคนนั่งอยู่ แต่งกายด้วยเสื้อข้างในสีส้มทับด้วยเสื้อแขนสั้นสีเขียว ปกคอมีระบายผ้าสีขาวรอบคอ สวมหมวกปีกบานสีดำหรือทรง broad hat (คนด้านซ้ายมือ) และอีกคนแต่งกายด้วยเสื้อแขนยาวสีเหลืองอ่อนข้างในทับด้วยเสื้อกั๊กแขนสั้นสีแดงมีลวดลายมากมาย สวมหมวกสีดำตกแต่งด้วยสีทองปีกบาน บนเรือบดมีข้าวของมากมายหลายหีบ ทั้งหีบสีแดงใหญ่ สีดำ หรือสีเหลืองขาวผูกด้วยผ้าสีขาวลวดลายสีชมพู (ภาพที่ 20)

ภาพที่ 20 ผู้คนมากมายที่ค้าขายและแลกเปลี่ยนสินค้ากัน

ที่มา: Sakamoto.(2008) from Nanban Byobu Shusei, 286-287

บทที่ 4

วิเคราะห์ภาพชาวต่างชาติที่ปรากฏในจิตรกรรมนัมบัน

จากการบรรยายภาพจิตรกรรมไปในบทที่สาม ทำให้ทราบถึงลักษณะการแต่งกาย รูปร่าง หน้าตา สีผิวของชาวต่างชาติที่เข้ามามีอิทธิพลในประเทศญี่ปุ่น รวมไปถึงสถาปัตยกรรม และข้าวของ เครื่องใช้ต่างๆในสมัยโมะโมะยะมะได้เป็นอย่างดี ซึ่งในบทนี้จะนำมาวิเคราะห์ให้เห็นว่าภาพ ชาวต่างชาติที่ปรากฏในจิตรกรรมนัมบัน (南蛮) ของประเทศญี่ปุ่น ปรากฏหลักฐานของชนชาติต่างๆ ที่เข้ามามีอิทธิพลในประเทศญี่ปุ่นในสมัยโมะโมะยะมะ โดยสามารถแบ่งได้ดังนี้

4.1 นักบวชและมิชชันนารี

การที่ตะวันตกเข้ามาติดต่อกับญี่ปุ่นนั้นนอกจากการค้าแล้วการเผยแพร่ศาสนาเป็นปัจจัยที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน จากภาพจะเห็นว่ามียุโรปคนหนึ่ง ทางด้านขวามือ จะเห็นชายแก่ สองคนหัวล้านผิวขาว แต่งกายด้วยชุดคลุมยาวสีดำ มีผ้าสีขาวระบายตรงปกคอ คนทางด้านขวาคือ สร้อยยาวรูปกางเขนคล้องกับข้อมือ และอีกคนสวมสร้อยคอยาวเช่นกัน ด้านหลังมีชายสองคนศีรษะ ล้วนและสวมชุดคลุมยาวคล้ายกัน แตกต่างกันเพียงแค่อีเสื้อ ในขณะที่ยืนของชายชุดดำ ปรากฏ ภาพชายสามคนที่กำลังทำท่าคล้ายพนมมือ โดยเอานิ้วมือทั้งห้านิ้วผสานกัน สวมชุดคลุมยาวตั้งแต่ ศีรษะยาวลงไปด้วยสีเสื้อที่แตกต่างกันไป (ภาพที่ 16)

ภาพที่ 16 กลุ่มนักบวชศาสนาคริสต์

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Arrival of the Nanbans, เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก

<http://captaindacosta.com/>

จากภาพดังกล่าวสันนิษฐานว่าชายที่แต่งกายด้วยชุดคลุมยาวสีดำ คือ พระในคณะเยสุอิต (Jesuits) หรือที่มีชื่อเต็มว่า คณะแห่งพระเยซูเจ้า ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1540 ซึ่งคณะเยสุอิตนั้นเป็นนักบวชคาทอลิก มีสมญาว่า “ทหารของพระคริสต์” (Soldiers of Christ) เข้ามาเผยแพร่ศาสนาในประเทศญี่ปุ่นในสมัยโมะโมะยะมะ ราวคริสต์ศักราชที่ 17 ซึ่งนักบุญที่มีชื่อเสียงในการนำศาสนาคริสต์มาเผยแพร่ได้แก่ นักบุญฟรันซิสโก ซาบีเออร์ (Francis Xavier) ซึ่งในประเทศไทยรู้จักในนามของฟรังซิสเซเวียร์ ซึ่งเป็นบาทหลวงโรมันคาทอลิกชาวนาวาร์ (ปัจจุบันเป็นแคว้นหนึ่งของประเทศสเปน) เป็นผู้นำศาสนาคริสต์คนแรกๆ ที่เข้ามาเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในประเทศญี่ปุ่นตลอดจนประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก และต่อมา มิซซันนารี ฟรังซิส ซาเวียร์ ก็ได้เดินทางมาเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในประเทศญี่ปุ่นราวปี ค.ศ. 1549 โดยเริ่มต้นที่เมืองคาโกชิม่า ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศญี่ปุ่นทางตอนใต้ และยึดบริเวณทางตอนใต้เป็นพื้นที่หลัก ก่อนจะขยายไปยังพื้นที่อื่นๆ โดยมีบริเวณเมืองนางาซากิเป็นเสมือนศูนย์กลางค้าขายในสมัยนั้น (ภาพที่ 1) นอกจากนี้ในภาพจิตรกรรมยังปรากฏ ภาพพระที่สวมชุดคลุมยาวสีน้ำตาล นั่นคือ ภาพของคณะฟรันซิสกัน (Franciscan)

ภาพที่ 16 ภาพเขียนนักบุญฟรันซิสโก ซาบีเออร์ อายุราวคริสต์ศตวรรษที่ 17 ปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานเมืองโกเบ ประเทศญี่ปุ่น

ที่มา: Patrick Scrivener. (2013). The Jesuits in Japan เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2562 เข้าถึงจาก

<http://www.reformation.org/jesuits-in-japan.html>

ในภาพจิตรกรรมน้ำมันยังปรากฏภาพคณะนักบวชเยสุอิตที่กำลังเดินอยู่ร่วมกับชาวญี่ปุ่น โดยคณะนักบวชนำโดยนักบวชชั้นผู้ใหญ่ 2 คน พร้อมกับลูกศิษย์ของเขา นักบวชชั้นใหญ่นั้นจะสวมหมวกสีดำทรงสี่เหลี่ยมเรียกว่า ไบรีตตา (biretta) (ภาพที่ 8)

ภาพที่ 8 กลุ่มนักบวชเยสุอิต

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Arrival of the Nanbans, เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก

<http://captaindacosta.com/>

ภาพที่ 8 ภาพเหมือน Athanasius Kircher ราวปี ค.ศ. 1602-1680

The Editors of Encyclopaedia Britannica (2019). Athanasius Kircher German Jesuit

Priest and Scholarเข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2562 เข้าถึงจาก

<https://www.britannica.com/biography/Athanasius-Kircher>

จากภาพด้านล่างจะเห็นได้ว่ามีชายสามคนแต่งกายด้วยเสื้อผ้าหรูหรา สวมเสื้อแขนยาวเข้ารูป มีผ้าซ้อนกันเป็นชั้นๆ รอบคอหรือที่เรียกว่า a neck ruff สวมทับด้วยเสื้อคลุม กางเกงขายาวพองแบบอัมแบซ่า (baggy trousers) แต่จะเห็นได้ว่าชายคนสุดท้ายสวมสร้อยที่มีสัญลักษณ์ไม้กางเขน ซึ่งอาจจะแสดงให้เห็นว่าเขานับถือศาสนาคริสต์ ซึ่งศาสนาคริสต์ถือเป็นอีกศาสนาหนึ่งที่เริ่มแพร่หลายในประเทศญี่ปุ่นในสมัยนั้น (ภาพที่ 8)

ภาพที่ 8 นักบวชเยสุอิตและกลุ่มชายหนุ่มผู้สูงศักดิ์

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Arrival of the Nanbans, เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก

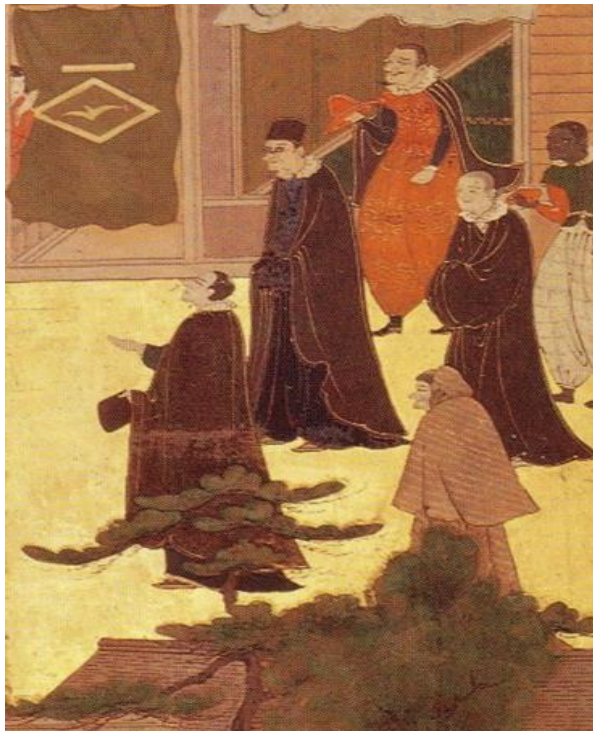
<http://captaindacosta.com/>

จากภาพจะเห็นได้ว่า ชายหนุ่มที่แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ดูหรูหราแสดงถึงเป็นคนที่มั่งคั่งและมีอำนาจ ลักษณะใบหน้ายาว จมูกโด่ง แต่งกายด้วยกางเกงทรงขาพองแบบ อมแบซ่า (baggy trousers) จึงวิเคราะห์ได้ว่า เป็นนายทหารยศใหญ่ชาวโปรตุเกสที่กำลังพูดคุยกับชายแก่ที่สวมชุดคลุมสีดำยาว สวมหมวกทรงสูงสีดำทรง Capotain ดูน่าเคารพนับถือจึงวิเคราะห์ได้ว่า เป็นนักบุญจากคณะเยสุอิต (Jesuits)

ซึ่งคณะนักบวชคาทอลิกที่เข้ามาเผยแพร่ศาสนาในประเทศญี่ปุ่น จึงกล่าวได้ว่า ในสมัยโมะโมะยะมะ เป็นช่วงที่ประเทศญี่ปุ่นถูกรอบงำโดยศาสนาคริสต์ และทำให้ชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่นับถือในศาสนาคริสต์ รวมทั้งผู้นำประเทศในขณะนั้น กล่าวคือ โอดะโนบุนางะ ซึ่งเป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนกับนักบุญของศาสนาคริสต์ได้เข้ามาเผยแพร่ในประเทศญี่ปุ่น

นอกจากนี้จากภาพดังกล่าวยังจะเห็นกลุ่มคนซึ่งเป็นชายหนุ่มรูปร่างสูง สวมชุดคลุมยาวสีดำคลุมทั้งตัว กลุ่มคนที่แต่งกายด้วยชุดคลุมสีดำ และสวมหมวกทรงสูง คือ หนึ่งในมิชชันนารีที่เป็นผู้เขียนเรื่องราวชีวิตในยุโรปเป็นครั้งแรกในประเทศญี่ปุ่น ชื่อว่า หลุยส์ฟรอยส์ LuisFróis (イス・フロイス) เป็นมิชชันนารีนักายเยสุอิตจากประเทศโปรตุเกส เขาทำหน้าที่เป็นล่ามและเป็นบุคคลที่โอดะโนบุนางะชื่นชมและสนทนสนมด้วย นอกจากนี้เขายังเป็นผู้ที่สนใจในศิลปะและงานฝีมือแบบดั้งเดิมของประเทศญี่ปุ่น ถือได้ว่าเขาเป็นมิชชันนารีชาวโปรตุเกสที่มีชื่อเสียงในประเทศญี่ปุ่นอีกคนหนึ่ง

ภาพที่ 8 ภาพเขียนเหมือน LuísFróis (イス・フロイス)

ที่มา: **デジタル大辞泉**. LuísFróis เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2562 เข้าถึงจาก
[https://kotobank.jp/word/%E3%83%95%E3%83%AD%E3%82%A4%E3%82%B9-](https://kotobank.jp/word/%E3%83%95%E3%83%AD%E3%82%A4%E3%82%B9-127870)

127870

4.2 ชาวโปรตุเกส

จากภาพชายที่นั่งบนเครื่องหามซึ่งปรากฏบุคคลที่นั่งอยู่บนหลังช้างบริเวณสัปดาห์ตักแต่งด้วย ลวดลายดอกไม้สวยงาม น่าจะเป็นคนที่มีอำนาจ ชายคนดังกล่าวแต่งกายด้วย เสื้อแขนยาวสีดำ ตรง ปกคอมีระบายผ้าสีขาวเป็นชั้นๆ สวมเครื่องประดับสีทองหลายเส้น สวมหมวกทรงสูง ปีกแคบสั้น ปัก ด้วยลวดลายสีทองตามขอบหมวก สวมทับด้วยเสื้อคลุมสีแดง มีลักษณะใบหน้ายาว ไร้หนวด จมูกโด่ง แหลม ผิวขาว ในขณะที่ทาสที่เป็นความูช้าง ถือง้าวไว้ แต่งกายด้วยเสื้อแขนยาวตรงปกคอมีระบาย ผ้าสีขาวเป็นชั้นๆ ล้อมรอบคอ ตรงปลายแขนเสื้อมีระบาย และสวมกางเกงขายาว (ภาพที่ 6)

ภาพที่ 6 ชายสูงศักดิ์ที่นั่งบนหลังช้างและบริวาร

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Arrival of the Nanbans, เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก

<http://captaindacosta.com/>

บุคคลดังกล่าวเป็นพ่อค้าชาวโปรตุเกสที่เข้ามาในดินแดนประเทศญี่ปุ่นเป็นครั้งแรก ในปี ค.ศ. 1543 เนื่องจากเรือจีนที่บรรทุกพ่อค้าชาวโปรตุเกสถูกพายุพัดไปยังเกาะทาเนกาชิม่า ในเขตปกครอง โคโกชิม่า ของประเทศญี่ปุ่น การติดต่อกับโปรตุเกสเช่นนี้ถือเป็นการเอื้อผลประโยชน์แก่ประเทศ ญี่ปุ่น เนื่องจากช่วงเวลานั้น ประเทศญี่ปุ่นสูญเสียคู่ค้าที่สำคัญไป นั่นก็คือประเทศจีน เนื่องจาก จักรพรรดิจินได้ยกเลิกการค้าระหว่างญี่ปุ่น ด้วยเหตุผลที่ว่ากลัวการถูกโจรสลัดของประเทศญี่ปุ่นปล้น สินค้าซึ่งขณะนั้นมีการโจมตีของโจรสลัดที่ทางการจีนเรียกว่าโจรสลัดญี่ปุ่นเจียจิง (嘉靖大倭寇) ปัญหาเริ่มเกิดขึ้นในช่วงราวปี ค.ศ.1540 และกลายเป็นปัญหาใหญ่ในปี ค.ศ.1555 ประเทศญี่ปุ่นจึงหันไปค้าขายกับพวกพ่อค้าโปรตุเกสแทน ซึ่งพวกชาวโปรตุเกสก็ทำหน้าที่ เปรียบเสมือนพ่อค้าคนกลางระหว่างทั้งสองดินแดน

ชาวโปรตุเกสถือเป็นชาติแรกที่เข้ามาในประเทศญี่ปุ่นทางเรือ จากภาพจะปรากฏลูกเรือที่ คอยควบคุมทิศทางเรืออยู่ด้านบนเรือ เป็นลูกเรือที่มีลักษณะการแต่งกายที่คล้ายกัน คือ สวมเสื้อแขน ยาวและกางเกงขาพองยาว สวมหมวกทรงสามเหลี่ยม ชาวโปรตุเกสส่วนใหญ่จะมีลักษณะผิวเข้ม จมูก ยาว ซึ่งมีลักษณะใบหน้าที่ออกไปทางยุโรปซึ่งแตกต่างจากชาวญี่ปุ่นที่มีใบหน้าไปทางเอเชีย

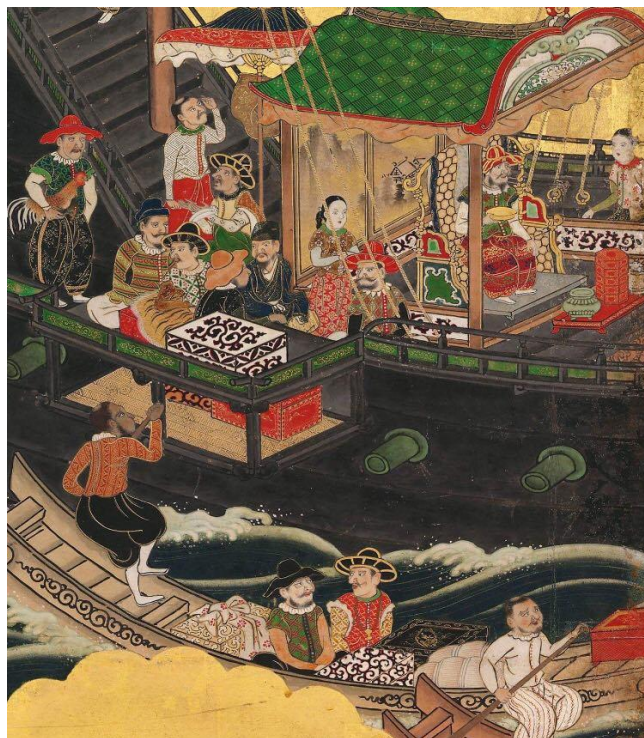

ภาพที่ 2 ผู้คนบนเรือและลูกเรือผู้คอยบังคับทิศทางเรือ

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Arrival of the Nanbans, เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก

<http://captaindacosta.com/>

จากภาพในบริเวณส่วนทางด้านนอกเรือ บริเวณเรือบลำเล็ก มีคนพายเรือ หนึ่งคนคุมท้ายเรือ ชายหนุ่มพายเรือที่อยู่ท้ายเรือแต่งกายด้วยเสื้อแขนยาวสีส้มลวดลายทั่วเสื้อ ปกคอมีระบายผ้าสีขาวรอบคอ สวมกางเกงสีดำขาพองจัมขา ไม่สวมรองเท้า กำลังยืนอยู่ท้ายเรือในมือของเขาถือไม้พายอยู่ในขณะที่ชายหนุ่มที่พายเรืออยู่อีกลำหนึ่ง แต่งกายด้วยเสื้อแขนยาวสีขาว มีกระดุมตรงกลาง สวมกางเกงขาวาวสีขาว ในมือเขาถือไม้พายอยู่ และคุมส่วนท้ายของเรืออีกลำหนึ่ง ในเรือมีชายหนุ่มสองคนนั่งอยู่ แต่งกายด้วยเสื้อข้างในสีส้มทับด้วยเสื้อแขนสั้นสีเขียว ปกคอมีระบายผ้าสีขาวรอบคอ สวมหมวกปีกบานสีดำ (คนด้านซ้ายมือ) และอีกคนแต่งกายด้วยเสื้อแขนยาวสีเหลืองอ่อนข้างในทับด้วยเสื้ออีกแขนสั้นสีแดงมีลวดลายมากมาย สวมหมวกสีดำตกแต่งด้วยสีทองปีกบาน บนเรือบลำมีข้าวของมากมายหลายหีบ ทั้งหีบสีแดงใหญ่ สีดำ หรือสีเหลืองขาวผูกด้วยผ้าสีขาวลวดลายสีชมพู ซึ่งภาพกลุ่มคนดังกล่าวเป็นชาวโปรตุเกสที่ล่องเรือเข้าในประเทศญี่ปุ่น และมีการทำการค้าและแลกเปลี่ยนสินค้ากันในดินแดนของประเทศญี่ปุ่น ในเรือปรากฏพ่อค้าชาวโปรตุเกสที่เข้ามาค้าขายในประเทศญี่ปุ่น และข้าทาสสีผิวเข้มชาวโปรตุเกส รวมไปถึงลูกเรือซึ่งมีผิวเข้มก็เป็นชาวโปรตุเกสเช่นกัน (ภาพที่ 19)

ภาพที่ 19 ผู้คนมากมายที่ค้าขายและแลกเปลี่ยนสินค้ากัน

ที่มา: Sakamoto. (2008) from Nanban Byobu Shusei, 286-287

นอกจากนี้จากภาพด้านล่างปรากฏกลุ่มคนจำนวนหนึ่งประกอบด้วยกัปตันพันตรียืนอยู่ล้อมรอบด้วยบุคคลคนอื่นๆ เช่นเดียวกับปรากฏลูกเรือชาวแอฟริกันทาสชาวอินเดียและชาวมาเลย์ สำหรับขุนนางและพ่อค้าที่มีฐานะร่ำรวยจะสวมใส่เครื่องประดับที่ดูหรูหรา หากสังเกตบางคนจะสวมใส่โซ่ทองไม้กางเขนและพวกมีดเล่มสั้นคาดไว้สามารถบ่งบอกถึงฐานะที่ร่ำรวยและมีอำนาจ ในขณะที่บุคคลส่วนใหญ่มักจะสวมใส่กางเกงแบบ อมแบซ่า (baggy trousers) ซึ่งเป็นกางเกงขนาดทรงใหญ่และพองเพื่อป้องกันแมลงเล็กๆหรือยุง ส่วนเสื้อผ้าด้านบน พวกเขาจะสวมเสื้อเข้ารูป (doublets) และติดกระดุมซึ่งเป็นที่รู้จักของชาวญี่ปุ่นที่เรียกว่า ボタン (botan) มาจากคำว่า botão ในภาษาโปรตุเกส ในราวศตวรรษที่ 16-17 ประเทศโปรตุเกสได้กำหนดเส้นทางการค้าขายตามแนวชายฝั่งของมหาสมุทรอินเดียทะเลใต้และทะเลจีน จึงทำให้เกิดพ่อค้าชาวต่างชาติและเอเชียเข้ามาปะปนในประเทศญี่ปุ่นเป็นจำนวนมาก (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 กลุ่มผู้คนบริเวณริมชายฝั่ง

ที่มา: Rita Sabler, (2019). Arrival of the Nanbans, เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม 2562 เข้าถึงจาก <http://captaindacosta.com/>

4.3 ชาวสเปน

ถึงแม้ว่าโปรตุเกสจะเป็นประเทศแรกที่เข้ามาในประเทศไทยญี่ปุ่น แต่มีอีกประเทศหนึ่งที่เข้ามาในประเทศไทยญี่ปุ่นเช่นกัน นั่นก็คือ ประเทศสเปน ซึ่งประเทศสเปนในขณะนั้นถือเป็นมหาอำนาจแห่งชาติตะวันตกที่เริ่มเข้ามาล่าอาณานิคมในทวีปเอเชีย ซึ่งประเทศญี่ปุ่นก็เป็นอีกหนึ่งประเทศที่ประเทศสเปนเข้ามาทำการค้าขายและนำอาวุธปืนและสินค้าต่างๆ มาแลกเปลี่ยน ราวปีคริสต์ศักราชที่ 16 (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 จิตรกรรมนัมบัน (南蛮) Namban Art ผลงานของ Kanō Naizen

ที่มา: Sakamoto. (2008). Namban Screen: Version A of Kyushu National Museum: 12-17,327-328,389,396-397)

4.4 ชาวดัตช์ หรือ ชาวฮอลันดา

ในราวคริสต์ศักราชที่ 16 ยังปรากฏหลักฐานจากซากเรืออัปปางของชาวดัตช์ หรือ (ชาวฮอลันดา ในปัจจุบันเรียกว่าชาวเนเธอร์แลนด์) ที่มีชื่อว่า เรือ de Liefde แล่นมาถึงอ่าว Usuki ในบริเวณเกาะคิวชู (Kyushu) ของประเทศญี่ปุ่น มีเพียงผู้รอดชีวิตเพียงแค่ 24 คนเท่านั้น หลังจากนั้นชาวดัตช์คนแรกจึงได้เดินทางเข้ามาในประเทศญี่ปุ่น นับว่าเรือ de Liefde เปรียบเสมือนประตุนำพาชาวดัตช์เข้าสู่ประเทศญี่ปุ่น นำมาสู่การค้าขายและแลกเปลี่ยนสินค้ากันระหว่างชาวดัตช์กับชาวญี่ปุ่นในภายหลัง (ภาพที่ 21)

ภาพที่ 21 เรือ de Liefde หรือที่ชาวญี่ปุ่นเรียกว่า リーフデ号 (เรือลีฟุเตะ)

ที่มา: Yoshikazu Mori. (2013). リーフデ号のそれから เข้าถึงเมื่อ 14 เมษายน 2562 เข้าถึงจาก https://www.tamagawa.jp/correspondence/about/column/detail_6456.html

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

ภาพเขียนจิตรกรรมน้ำมัน (南蛮) ที่ปรากฏชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยญี่ปุ่น สมัยโมะโมะยะมะสะท้อนให้เห็นถึงศิลปะและวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของประเทศญี่ปุ่น และยังเล่าถึงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ในยุคที่ชาติตะวันตกเข้ามาแสวงหาอำนาจในดินแดนของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งได้ใช้ศาสนาคริสต์เป็นเครื่องมือทางการเมือง ภาพจิตรกรรมดังกล่าวเป็นหลักฐานสำคัญที่ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างชาติตะวันตกและประเทศญี่ปุ่นที่มีมาตั้งแต่ในอดีต โดยสามารถวิเคราะห์ว่ามีชนชาติใดบ้างที่เคยเข้ามาในประเทศไทยญี่ปุ่นในสมัยโมะโมะยะมะ โดยการสังเกตจากรูปพรรณสัณฐาน สีผิว การแต่งกาย หรือแม้กระทั่งอ้างอิงจากช่วงเวลาที่ถูกบันทึกในประวัติศาสตร์ของประเทศญี่ปุ่น ปรากฏหลักฐานว่า ในราวปี ค.ศ. 1571 ประเทศโปรตุเกสได้เข้ามาค้าขายในประเทศไทยญี่ปุ่นที่จังหวัดนางาซากิ ซึ่งตั้งอยู่ทางตอนใต้ในบริเวณเกาะคิวชูของประเทศญี่ปุ่น ชาวโปรตุเกสจึงถือเป็นชนชาติแรกที่เข้ามาทำการค้าขายและแลกเปลี่ยนสินค้ากับประเทศญี่ปุ่น

นอกจากนี้ ยังปรากฏภาพของคณะเยสุอิต (Jesuits) หรือที่มีชื่อเต็มว่า คณะแห่งพระเยซูเจ้า ซึ่งเป็นนักบวชคาทอลิก และปรากฏภาพนักบุญฟรันซิสโก ซาบีเออร์ (Francis Xavier) ซึ่งในประเทศไทยรู้จักในนามของฟรังซิสเซเวียร์ ได้เข้ามาเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในประเทศไทยญี่ปุ่นอีกด้วย อีกทั้งในราวปีคริสต์ศักราชที่ 16 ประเทศสเปน ซึ่งในขณะนั้นถือเป็นมหาอำนาจแห่งชาติตะวันตกได้เข้ามาทำการค้าในประเทศไทยญี่ปุ่นเช่นเดียวกัน และยังปรากฏหลักฐานซากเรืออัปปางของชาวดัตช์ที่มีชื่อว่า เรือ de Liefde ที่เข้ามาในประเทศไทยญี่ปุ่น เปรียบเสมือนประตูนำพาชาวดัตช์เข้าสู่ประเทศไทยญี่ปุ่น นำมาสู่การการค้าขายและแลกเปลี่ยนสินค้ากันระหว่างชาวดัตช์กับชาวญี่ปุ่นในภายหลัง

ภาพเขียนจิตรกรรมน้ำมัน จึงถือว่าเป็นหลักฐานสำคัญที่ประจักษ์ถึงการเข้ามาของชาวต่างชาติในสมัยโมะโมะยะมะได้เป็นอย่างดีและเป็นภาพศิลปะที่งดงามและทรงคุณค่าแก่การอนุรักษ์ให้ชนรุ่นหลังได้เห็นถึงประวัติศาสตร์อันยาวนานของประเทศญี่ปุ่น

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป สำหรับการวิเคราะห์ภาพจิตรกรรมชาวต่างชาติที่ปรากฏในสมัยโมะโมะยะมะ ควรศึกษาให้ครอบคลุมในทุกด้าน ดังนี้ อ้างอิงข้อมูลจากหนังสือหรือเอกสารประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ หรือ งานศิลปะ สถาปัตยกรรม ข้าวของเครื่องใช้ที่ปรากฏในสมัยโมะโมะยะมะ รวมถึงควรศึกษาลักษณะการแต่งกายหรือแฟชั่นเสื้อผ้า เครื่องประดับ ต่างๆ ที่ได้รับความนิยมในชาติตะวันตกในสมัยนั้น นำมาประกอบการวิเคราะห์หาหลักฐานว่าภาพจิตรกรรมนั้นปรากฏชนชาติใดบ้างที่เข้ามาในประเทศญี่ปุ่น การศึกษาที่ครอบคลุมในทุกๆด้านย่อมจะทำให้งานวิจัยชิ้นนี้มีคุณภาพและเป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษาในอนาคต

บรรณานุกรม

หนังสือและเอกสารตีพิมพ์ภาษาไทย

- ดวงธิดา รามาศวรร. (2556). **ประวัติอารยธรรมเอเชีย ญี่ปุ่น**. กรุงเทพฯ: แพรธรรม.
- ปัญญา วิวัฒนานันท์. (2557). **โชกุน700ปีประวัติศาสตร์ซามูไรและรัฐบาลทหารญี่ปุ่น**.
กรุงเทพฯ: ยิปซี กรุ๊ป.
- ปัญญา วิวัฒนานันท์. (2559). **ไอบีเรียประวัติศาสตร์สเปนและโปรตุเกส**. กรุงเทพฯ: ยิปซี กรุ๊ป.
- อนันตชัย จินดาวัฒน์. (2553). **ตามรอยอารยธรรม ตอน ยุคล่าอาณานิคมกับตำนานโจรสลัด**.
กรุงเทพฯ: ยิปซี กรุ๊ป.
- เอกชัย จันทรา. (2558). **จักรวรรดิยิ่งใหญ่เปลี่ยนแปลงโลก**. กรุงเทพฯ: ยิปซี กรุ๊ป.
- เริงวุฒิ มิตรสุริยะ. (2559). **เมื่อตะวันตกล่าอาณานิคม ศตวรรษที่ 15-19**. กรุงเทพฯ:
Din-Dan Book.

หนังสือและเอกสารตีพิมพ์ภาษาอังกฤษ

- Baker, Joan Stanley. (1998). **Japanese Art**. 3rd ed. London: Thames and Hudson.
- Curvelo, Alexandra. (2015). **Nanban Folding Screen Masterpieces Japan-Portugal, XVIIth century**. Paris: Éditions Chandeigne.
- Mason, Penelope. (1993). **History of Japanese Art**. 2nd ed. New York: Harry N. Abrams, Inc.
- Munsterberg, Hugo. (1957). **The Arts of Japan an illustrated History**. Tokyo: The Charles E.tuttle.
- Russell-wood, A.J.R. (1998). **The Portuguese Empire 1415-1808**. Baltimore:
Johns Hopkins University Press.

Sanjay Subrahmanyam. (1993). **The Portuguese Empire in Asia 1500-1700.**

2nd ed. New York: Longman group UK limited.

Yoshitomo Okamoto. (1972). **The Namban Art of Japan.** Translated by Ronald K.

Jones. NewYork: Weatherhill.

Yuzo Yamane. (1974). **Momoyama Genre Painting.** New York: Weatherhill.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

Chris, Sonnemans. (1999). The Voyage of 'de Liefde'. Accessed April 4.

Retrieved from http://users.libero.it/joni_good/giappone/olanda.htm

Metropolitan Museum of Art US. (2015). 南蛮屏風 Arrival of the Europeans first

quarter 17th century. Accessed April 4. Retrieved from [https://www.](https://www.metmuseum.org/art/collection/search/65417)

[metmuseum.org/art/collection/search/65417](https://www.metmuseum.org/art/collection/search/65417)

Patrick, Scrivener. (2013). The Jesuits in Japan. Accessed April 3. Retrieved from

<http://www.reformation.org/jesuits-in-japan.html>

Statues Hither & Thither. (2008). Ship De Liefde. Accessed April 5. Retrieved from

<http://vanderkrogt.net/statues/object.php?webpage=ST&record=jp004>

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล นางสาวชนิษฐา โอษฐ์สัตย์

ที่อยู่ 262-264 ถนนแสงชูโต อำเภอบ้านโป่ง ตำบลบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี 70110

E-mail mildchanisada@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2558 สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนราชินีบูรณะ
จังหวัดนครปฐม

พ.ศ. 2561 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ สาขาเอเชียศึกษา
(ภาษาญี่ปุ่น) มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัด
นครปฐม